

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos pekt sor egyszer 20 fill.
minden következónél 16 fillér.

Nyiltár pekt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, október 14.

Mal számunk főbb közleményel:

- Eltörölték az alelnökök fizetését.
- Barabás Béla a politikai válságról.
- Kossuth, Andrássy, Tisza a királynál.
- A t. Házból.
- Kivégzett forradalmi vezér.
- Művészdilettánsok Aradon és egyébütt.
- Inzultált városi képviselő.
- Ujságlírók kitüntetése.
- Szell Kálmán betegsége.
- Letartóztatott álgrof.
- A novemberi ciklus esküdtbírái.

Inzultált városatya.

Arad, október 13

Egy városi tisztviselő inzultálta a törvényhatósági bizottság egy tagját. Azt a városatyát, aki néhány nap előtt, egy szakbizottság ülésén az illető hivatalnok működését kifogás és támadás anyagává tette.

Magánügynek ez az eset semmikép nem nevezhető. Még az se minősítené magánügynek, ha az inzultáló tisztviselő előzően a lovagias formák szerint elégtételt követelt volna a törvényhatósági bizottsági tagtól. Ez joggal tagadhatta meg az elégtételt, mert amit mondott, hivatalos minőségében, mint a tisztviselőnek ellenőrzésére jogosított és kötelezett személy mondta, s azért csak a törvénynek tartozik számadással. A lovagias forma betartása, — amely egyébként sohase ad jogot a tettelegességre, — itt se változtathat az ügy megítélésén, s egy

hajszályra se menti, még kevésbé igazolja a cselekedetét.

A valóságnak magva tehát az, hogy egy tisztviselő inzultált egy törvényhatósági tagot, a ki nyílt ülésben az ő működését megkritizálta. A jelentőségét fokozza az esetnek, hogy — legalább a mai emberek emlékezete szerint — az eset eddig példa nélkül való és az is, hogy a törvényhatósági bizottsági tag nemcsak a maga meggyőződése szerint, hanem a városnak egy tekintélyes iparos-társulata részéről, annak megbízásából terjesztette elő a sérelmeket, panaszokat, amelyeket az illető tisztviselő hibáira és vétségeire vezetett vissza. Ez a kritika lehetett erős, fájó, lehet, hogy az illető tisztviselő magára nézve igaztalannak, jogtalannak tekinthette. De ebben az esetben se mondhatja menteségül, hogy a megbántott önérték és hivatalnoki reputációnak más módon nem szerezhette elégtételt, mint a nyilvános botránnyal. A városatya személyét nem védi az immunitás; előtte volt az út, hogy fegyelmi eljárást kérjen önmaga ellen, s ha az ártatlannak itéli, a bíróságnál panaszt tegyen, amely, közhivatalnok rágalmaszáról lévén szó, az igazságon túl járó kritikát sokkal szigorubban itéli meg, mintha bennünket, magánszemélyeket vádolnak meg alap híjával.

A városatya személyét nem védi az immunitás, se a hivatalos eljárás-

rással, se magánosokkal szemben. De írott törvény nélkül is kétségtelen, hogy a törvényhatósági bizottsági tag, akitez a tiszte egyenesen utal arra, hogy a város alkalmazottai és hivatalnokainak cselekvését megfigyelje, arról a maga meggyőződése szerint ítéletet formáljon, s ezt az ítéletet ne tartsa magának, hanem a tisztének gyakorlására kijelölt időben és helyen elmondja, — ezen eljárásában fokozott védelmet igényelhet. Joga van vádolni és támadni, akkor, a mikor szükségesnek érzi. Még arra se kötelezhető, hogy a vádak elmondásával várjon, a mig azok hivatalos beigazolást nyernek. Addig a város kárát szenvedheti a hallgatásának. A törvényhatósági tag, a kitől megkövetelik, hogy a közérdeket védje, köteles a támadást megtenni, ha a lelkiismerete szerint szükségét érzi; de a mikor ez a kötelesség rá hárul, s ezt a kötelességet, teljes felelősséggel, teljesíti, — akkor nemcsak fokozottabb védelemre van joga, de fokozottabb a megtorlás kötelessége is minden oly esetben, a midőn a törvényhatósági bizottság tagját ezért az érdekeltek részéről inzultus éri, a mely egyúttal a terrorizálás szándékával is egyet jelent.

Es ez a magasabb szempont az egész törvényhatóság ügyévé és sérelmévé teszi a ma délben történt utcai botránnyt. Es a legsúlyosabb ítéletet követeli az inzultáló tisztviselővel

A kis fenséges ur.

Irta: Thury Zoltán.

A szakácsi erdőben szerdán kezdődött el a hajítás. Már hajnalban körülzárta a rengeteg verdőséget a hajtók láncja s mind összébb és összébb szorultak, szimatolva, remegve sejtették meg a vadak a veszedelmet. Itt-ott ijedt bögés és ordítás verte fel az erdőt. Az erdészlakba egymásután érkezett a sok szánkó. Csilingelve kanyarodtak be a lovak a veranda elé s a sok bundából lassankint kikászolódtott a környék földesurasága. Öreg urak, fiatal vadászok, köztük egy-egy mágnás, aki félreállott a többi mellől s egy csoportban várta a herceget, aki még mindig késett. Közben karsu cilinderekben pálinkát hordtak körül, az urak ittak s némelyik megborzongott utána, mintha a hideg rázná. Lenn a nagy udvarban nyihogott a sok ló, káromkodtak a kocsisok s egyszerre csönd lett, amikor merész ivben bekanyarodott a kapun a gyönyörű pej ötös, ami a herceget hozta. Az erdész kiszaladt, néhányan az urak közül utána s hajlongva kísérték föl a lépcsőn a vendéget.

Fenn az ebédlöben maga a háziasszony hozta eléje egy tálcán a pálinkát s a főispán lassan, előbb körülnézve a csoportban, rangszerinti sorban bemutatva a vendégeket. A herceg gyermekkaru, még valósággal gyermekkorban levő, rózsáskepű fiatal emberke volt, élénk, nagy, értelmes szemekkel. Jól megnézett mindenkit, akivel kezét fogott. Közben a főispán-

nal, egy ősz pofaszakállu, sima arcu mágnással beszélgetett, de látszott az idegességén, hogy türelmetlenül várja a jelet az indulásra.

Egyszerre eszébe jutott valami s gyorsan fordult a főispánhoz.

- Nos, hát az ön embere, a kuruc hol van?
- Még nincs itt.
- Reá várunk?
- Dehogy, fenség. Ha eddig nincs itt, majd csak találkozunk vele valahol.

Az udvarról esengettyűszó hangzott be s még egy utolsó szán fordult be a kapun. Gyönyörű négy vadszeres táncolt előtte, mig a kocsis még egy utolsó téscedített a fejük fölött az ostorral, erős kézzel egy helyen tartva őket a veranda előtt. A bundák közül egy bekecos kis szürke ember ugrott ki a lépcsőre s mig a csizmájáról letopogta a havat, fölmosolygott az urakhoz a verandára.

— Megkéstünk, pedig hát csak tudjuk az illendőséget, vagy mi. Hanem Buga táján ez a büszke ni kiugrott a hámból. Betellett egy félóra, mig visszavontuk bele.

Akkor már indult fölfelé s csak úgy hátramutatogatott arra a büszkére, amelyik toporzékolva dobálta föl csinos kis szikár fejét a gyeplőszarak között és a zablát ropogtatta. Fönn már kifelé tolongott a társaság s a főispán csak úgy futtában kapta el a későn érkezett vendéget.

— Laczi, gyere csak. Fenség, ez az a ba-

rátom, akiről már volt szerencsém megemlékezni Fenséged előtt. Géczy László.

A herceg nyújtotta a kezét, a kis öreg pedig összeverte a bokáját s kivette a szájából a szivart.

— Van szerencsém Jöttem volna korábban is, hanem az a büszke ott ni, ugy Buga táján kirugta magát a hámból, aztán eltelt az idő. El bizony. Szép állat, ugy-e?

— Szép, szép . . .

— No, mert azért mondom, mert az Eszterházy ménésből hoztam el, a mikor még osikó volt. Láttam már kelykőkorában, hogy mi lesz belőle. Vén kupec vagyok én . . .

A herceg szemé jóakarattal tapadt rá a fürge kis öregre, a ki ott ugrált előtte. Kicsi, alig serkedő bajuszát pödörgette s a falura ragadott gyermek jókedvével gyönyörködött ebben a különös fajtájú emberben, aki egy cseppet sincs megilletődve, a miért őt látja. Beszélni szeretett volna még vele, de az udvaron egy jótorku vadász mefujta a kürtöt s a kocsisok, lovászok elővezették a lovakat. Még jó félóránnyira mentek be az erdőbe s most már nyeregben, mert itt ott kicsit szűkes volt az út.

A herceget egy nagy mohás száraz levélrakás mögé állították föl két vastag tölgyfa között, alig harminc lépésnyire az uttól, a melyen majd végigrohan a hajítás, ha egyszer egészen összeszorul az embergyűrű. A minék már most ideballatszott a lármaja. Jobbra egy vastag tölgyfa mögött a főispán állott, balra pedig Gé-

szemben. Nem vagyunk azon az állásponton, hogy a hivatalnok a törvényhatósági bizottságban kenyéradóját lássa s annak tagjai előtt meghunyászkodni, alázatoskodni legyen kénytelen. A tisztviselő, a mig kötelességét teljesíti, független mindenkitől, a törvényhatósági bizottság egészétől ép úgy, mint annak kisebb és nagyobb befolyású tagjaitól. De a törvényhatósági bizottságnak is függetlennek, szabadnak kell lenni; s mihelyt annak egy tagja, csak egy percig is nélkülözi a biztonszágot az iránt, hogy a hivatalos tisztében elmondott szavaiért nem fogja-e a maihoz hasonló kellemetlenség érni, akkor már nincs értéke az ellenőrzésének, s nem tölti be azt a hivatást, a melyre formáltak.

A magasabb érdekeket sértő esetek ismétlődése ellen egyetlen védelem van: a szigorú büntetés. A törvényhatósági bizottságnak ezt alkalmaznia kell, tekintet nélkül arra, hogy a kritikával, amelyet az inzultált törvényhatósági bizottsági tag mondott, tartalmában és hangjában egyetért-e, vagy sem. A netáni injuriák ellenében az illető tisztviselőnek módjában lett volna vélt igazát keresni. Miután ez elől a mód elől kitért, — így az esetnek megítélése háttérbe szorul, s csak egyről van szó: a törvényhatósági bizottsági tagok szabad vélemény-nyilvánításán esett, durva sérelemlről.

Kormányválság Ausztriában. Bécsből táviratozzák: A hónapok óta tartó politikai válság súlyos kormányválságot idézett elő. Ma a kabinet cseh tagjai beadták lemondásukat és a lengyel miniszterek is kijelentették, hogy szolidarisak cseh kollegáikkal. Nagyon valószínű, hogy Bienert miniszterelnök már a legközelebbi napokban beadja lemondását.

ezi húzta elő a vedlett börtökből a gyönyörű karcu agyu lankasztart s mig még egyszer végigtörülgette a szarvasbőrrel, rámosolygott, ölelte a pillantásával.

Egyszerre mozogni kezdett az erdő. Most már közelről hallatszott a hajtók lárma, rekedt ordítás s egy-egy szörnyű puffanás a tágesövü, nagy hangra szánt csőzpuskákból, a melyeket a levegőbe sütögettek nagy óvatosan. Messze a sor végén már belevegült a vad lárma egy-egy vadászlövés is. Rövid, hangos csattanás, mintha uri parancs szólott volna bele a tereferébe. . . . Már sűrűbben is ropogott a puska, nehéz, savanyu salétromszagot hozott magával a felsővégről a szél. Egyszerre aztán megint csöndesebb lett a világ, mintha újra messzebből hallatszottak volna a lövések is. A főispán átkiáltott a szomszédjához, egy megyei aljegyzőhöz, hogy mi történt? Az se tudta, hanem elindult hirt hozni. Géczy is otthagya a helyét s a herceg mellett telepedett le egy tuskóra.

— Bizonyosan letért a hajtás a csapásról. Oda se neki! Majd csak visszajönnek.

— Borzasztó.

— Igen, igen, de hát nem tudom rossz néven venni nekik, ha nem akarnak a puska elé jönni.

Körül elszéledtek a vadászok. A zavar felbontotta a rendet, kiabálás hallatszott erre is, arra is. . . . Egyszerre azonban messze jobbra, mintha összehúzódott volna egy venalba a lár-

Eltörölték az alelnökök fizetését.

A képviselőház ülése.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, október 13.

Ma fontos határozatot hozott a magyar képviselőház. Rövid vita után elhatározták, hogy az alelnököknek eddig megállapított évi tizenkét ezer korona fizetését **eltörlik** s akiket a jövőben alelnökké választanak, azok ingyen teljesítik ezt a szolgálatot.

A Ház mai üléséről ez a részletes tudósításunk szól:

(A képviselői összeférhetlenség szigorítása.)

Just Gyula negyedtizenegy óraker nyitja meg a mai ülést. Az ülés megnyitáskor az alkotmánypárt és néppárt részéről egy képviselő sincs jelen. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az indítvány- és interpellációs könyveket olvassák fel.

Ezután Nagy György a képviselői összeférhetlenséget megállapító törvények kiegészítése tárgyában beadott indítványát megindokolja.

Nagy György: Ha egy képviselő a kormánytól kiutentést nyer, akaratlanul bár, de nemzeti küzdelmek idején mégis egy lépést hátrafelé tesz. Szóló örül, hogy azon a napon indokolja indítványát, melyen az alelnöki fizetések eltörlését fogják tárgyalni. A közélet megtisztítását kell célul kitűzni s ezt a tisztító munkát elsősorban a képviselők magukon kezdjék meg. Népképviselő nagyobb kitüntetés, mint választói megbízását, nem kaphat. A kormányelnök megígérte, hogy csak a legszükségesebb kitüntetés fogja a felségnek ajánlani s mégis nap-nap után újabb kitüntetésekkel van tele a hivatalos lap. A képviselőházban ma holnap alig lesz képviselő, aki csak képviselő, a legtöbb nagyobb címmel és ranggal bír. A következő indítványt teszi:

„Indítványozom, hogy a Ház utasítsa a kormányt, hogy haladéktalanul terjesszen elő törvényjavaslatot a képviselői összeférhetlenséget megállapító törvények kiegészítéséről.”

A törvények kiegészítendő e rendelkezéssel: oly hivatalba, mely kormánytól függ, fizetéssel, vagy díjazással jár, mandátumának tartama alatt, annak megszűnésétől számított egy éven belül képviselő nem nevezhető ki. Képviselői megbízásának tartama alatt képviselő nem nyerhet címet, kitüntetés, rendjelet. Indítványát napirendre tűzteni kéri. (Helyeslés).

Felkiáltások: Aki ellene szavaz, az udvari tanácsos akar lenni. (Derűtség.)

Elnök kérdésére a Ház nagy többséggel elhatározta, hogy Nagy György indítványát tárgyalás céljából napirendre tűzi. (Eljenzés.)

(Az alelnökök fizetése.)

Ezután Buza Barna indítványának tárgyalására tér át a Ház, amely az alelnöki fizetése eltörlésére vonatkozik.

Janski-Madocsány Gyula (néppárti): Buza Barna indítványát nem fogadja el. Ennek az indítványnak logikai folyománya az volna, hogy az elnök és minden más tisztviselő fizetése is eltörölendő. Már pedig az alelnökök tagadhatatlanul nagy és fontos munkát végeznek. Ot év előtt három óra hosszat tartotta a Ház ülése, ma tizenhat óráig ülések is tarthatók. Az elnökök tehát kimerítő munkát végeznek és ezen munkájukat honorálni kell. Hivatkozik Kossuth Ferenc egy év előtt tett ily értelmű kijelentésére.

Holló Lajos: A függetlenségi párt mindig azon az állásponton volt, hogy az alelnöki állás nem oly fontos, hogy azzal fizetés is járjon. Miért nem töröljük el a miniszterek, a Kuria elnökének a fizetését, a dinasztia civillistáját? (Zaj.) Ezt azért nem tesszük, mert tudjuk, mily nagy munkát igényel a miniszterek állása. Am az alelnökök állása disz és méltóság, mig az elnöki teendők nem az ő körükbe tartoznak. Hs az elnök helyettesítése nagyobb munkát igényelne, lehetne négy-öt alelnöki állást alkotni. Az alelnöki fizetéseket az a párt hozta be, melynek jelszava állások krealása volt. Igazat ad Nagy Györgynek, hogy ezáltal egy pártrendszer lépett életbe, amelyben minden képviselő érdekelt volt. (Igaz. Ugy van.) A demokratizmus abban áll, hogy a közélet megtisztítsassék. Ezt akarjuk mi. Buza Barna indítványát fogadja el. Végül a delegációkban való részvételről beszél. Kijelenti, hogy a függetlenségi párt csak addig marad a delegációkban, mig azt megszüntetik. (Eljenzés.) Most gazdasági önállóság utján akarják a függetlenséget létre hozni s ezért kérlelhetetlen harcba mentek bele, melyben nem engednek egy tapodtat sem. Ezt akarják most megnehezíteni, de az ország látni fogja, hogy a függetlenségi párt következetes maradt programjához. (Eljenzés.)

Buza Barna néhány megjegyzésre reflektál.

Bozóky Arpád: A balpárt elfogadja Buza Barna indítványát. Hosszabban ezt nem szükséges indokolnia, mert a balpárt ily értelmű indítványt már a Ház elé terjesztett.

Emödy József (alkotmánypárti): Pártja nevében kijelenti, hogy Buza Barna fejtegetésével nem ért egyet. A logikára hivatkozik. Hi

ma, megint egységesebb lett s újra puffogni kezdtek a csőzpuskák is.

— Hova menjünk? — kérdezte a herceg. Szaladva jött egy legény az üzenettel, a mit az erdősz küldött.

— Kegyeskedjék itt maradni. Minden a régióban marad.

Ugy látszik azonban, hogy nem ment már rendben a dolog, mert egyszerre újra elhallgatott a lárma. A főispán boszankodva állott föl, hogy utána nézzen a zavarnak. Meguntta a várakozást a herceg is és elindult befelé a csapáson. Vele ment az öreg Géczy is, mindjárt a nyomában. Közben alig szóltak pár szót, csak figyelték az erdőt, aminek a zizegésébe most már belevesztett minden egyéb zaj.

Amint tovább mentek, mindig sűrűbb és feketesebb zöld lett a világ. Lábuk alatt az esztendőről-esztendőre felgyült vastag puha levélréteg vizes is s messzebb egészen sötétfeketébe omlott össze egy csomó alacsony bokor. A széleiről fűtős, sárga boggyógyümölcs világított le, mintha valami óriás, beláthatatlan szőlőtöke volna az egész.

— Ne menjünk tovább — mondta a vén ember, de a herceg csak ment előre, mintha magához vonzotta volna a sötétség. Már arra se fordult vissza, hogy egyszerre a hátuk mögött újra elkezdődött a hajtás. Ugy látszik, hogy meguntta már a mulatságot. Ment a maga után, mint az elkényeztetett gyerek.

Pár lépésre a sűrűtől egyszerre dermedten megállott. Óriási fekete állat meresztette rá a

szemeit és indult feléje lassu cammogással, nyugalomban, mint aki biztos a dolgában. A herceg nem tudott mozdulni, föl se emelte a karját, csak éppen valamicskét hátrafordult és elrémülten hebegett:

— Medve.

A vén ember is abban a pillanatban látta meg a veszedelmet s szörnyű méregbe jött.

— Az hát, mondtam, hogy ne menjen tovább. — Már lekapta a válláról a puskát, de azért folyton beszélt. — Vén jáger vagyok én. De a fiatalok mindig okosabbak akarnak lenni, mint az öregek...

Eppen akkor sült el a puskája, amikor a medve megint négy lábra ereszkedett le. A golyó füttyülve repült bele a sűrűbe. A durranásra rekedt ordítással felelt a vadállat s néhány nagy ugrással olyan közel jött már, hogy többé nem lehetett löni reá. A vén ember dühösen csapta le a puskát a sárba, bal kezével maga mögé lödítette a herceget s mikor az állat fölemelkedett, már a kezében villogott a kés és gyorsan rávetette magát. Eszeveszett birkózás következett. A medve egy borzasztó öléssel akarta megfojtani az embert, a vén ember pedig kiszabadulni igyekezett, göresös, emberfeletti erővel taszitva el magától az állatot csak a balkezevel, a jobbat magasra tartva, hogy el ne érhesse a fogaival a nála magasabb medve. Azonközben ráért hátraszólni a hercegnek is.

— Szaladjon, menjen innen...

ezzen az alelnökök a horvát obstrukció alatt emberfeletti munkát végeztek.

Nagy György: 97-szer vonták meg a szót! (Derűtség.)

Emödy József: Buza indítványát nem fogadja el s az eddigi gyakorlat fenntartását kívánja.

Mezőfi Vilmos: Sajnálja, hogy ezzel az indítvánnyal már négy év előtt nem állottak elő. Reméli, hogy az egész állami életben ezután a takarékoság elvét fogják követni. Örömmel fogadja el Buza indítványát. (Helyeslés.)

Az elnök azután a vitát bezárja s szünetet rendel el.

Szünet után Buza Barna indítványa felett határoznak. A képviselőház egyhangulag elfogadja az indítványt.

(A holnapi program.)

Justh Gyula ezután egy jegyzői állás betöltését kéri. A következő napirendet állapítja a holnapi ülésre: 1. Lázár Pál indítványának megokolása. 2. A gazdasági bizottság jelentése. 3. Az alelnökök és négy jegyző megválasztása.

(Interpellációk.)

Ezután az interpellációkra tért át a Ház. Nagy György a Kuria elnöki állásának betöltése tárgyában interpellál. A kormánynak felvilágosítást kellene adni a képviselőháznak, miért nevezte ki a volt igazságügyminisztert a Kuria elnökévé. Politikai hajótörtek nem lehetnek ily méltóságban. Ez a jogászvilág felfogása. Még a szabadelpárt sem vitte be a politikát a bírói ítélőszékbe.

Bozóky Árpád: Szolnokvármegye törvényhatósága a közuti alaphól borraivalókat osztogatott. Ezért interpellál.

(Az aradi gyásznap.)

Ezután Nagy György szólalt fel újból. Az idei aradi gyásznapokon a kormány semmiképpen nem képviseltette magát, holott eddig mindig részt vett azon. Ez nem véletlen, hanem büns mulasztás szerinte. Ily tárgyú interpellációt ad be.

Mezőfi Vilmos a kisbirtokosok szervezkedésének meggátálása tárgyában a földművelésügyi és belügyminiszterekhez interpellációt intéz.

Több interpelláció nem lévén, az ülés jegyzőkönyvét olvassák fel, melyet hitelesítenek is. Ezzel az ülés véget ért.

Az pedig a puskájával babrált. A kezei reszkettek, de azért lövésre emelte a fegyvert. Mikor ezt észrevette a vén ember, rémülten kiáltott rá:

— Ne löjjön!

Ebben a pillanatban megint ur lett fölötté egy pillanatra a vad. Belezuhanak mind a ketten a süppedékes félével rétegbe s az állat marcangolni kezdte az öreg ember balkarját. Előbb a zekét tépte le róla, aztán a husba mart bele s kiszakított belőle egy csafatot. Az iszonyú fájdalom képtelen erőt adott a vén legénynek, utolsó erőfeszítéssel ellökte magától az állatot s mikor lomhán visszaesett rá a nagy test, beledöfte a kést nyeléig. Az állat még pár lépést tovább vándorolt a sebbel s aztán a sűrűség szélén gubbaszkodott össze gyöngemormogással.

A vén ember jobb karjára támaszkodott s szemével magához intette a herceget.

— Hozzon vizet, hegy igyam s itt fenn, a hónom alatt kösse át a karom a kendőjével. Ne sajnálja, szerítsa meg. Elfoly minden vérem.

Messziről szaladva jöttek az emberek és kiabáltak.

Laçi, az istenért. Mi baj? ... Ófensége ...

Az öreg gyöngéden mosolygott a még mindig reszkető gyerekekre s halkán felelt pár szót:

— Nincs a fiatal urnak semmi baja. Ugy adjuk vissza a mamájának, ahogy idekaptuk.

Barabás Béla a politikai válságról.

Érdekes nyilatkozat.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, október 13.

Egy fővárosi déli lap tudósítója Bécs felé együtt utazott a függetlenségi párt alelnökével, Barabás Bélával, aki a politikai válságról és a függetlenségi pártokról a következő nyilatkozatot tette:

(Miért hallgat Barabás Béla?)

— Az utóbbi időkben a politikai helyzet irányításában és a függetlenségi párt ténykedésében nem vettem részt. Lehetőleg távol tartottam magam a politikai arénától és politikai nyilatkozatoktól. Tettem ezt két oknál fogva. Először is személyes okokból. Huzamosabb idő óta azt észleltem, hogy magánéleti szereplésemet és ügyvédi tevékenységemet meggyanúsították. Megvádoltak panamistának és összekötésbe hoztak különféle gyanús üzletekkel és kijárással. *Becsületszavamra kijelentem, hogy semminemű panamában részem nincsen és hogy semmiféle kijárást nem teljesítettem.* Kiváltképp az Eisler-féle talpfaszállítási ügyekkel hozták nevemet kapcsolatba. Nos hát, én soha talpfazületlen el nem jártam. *Eislerékat nem ismerem, velük soha nem beszéltem s nem is láttam őket.* Tessék tudakezödni Bécsben Eislernél, hogy ismer-e engem?

Valétlan az is, hogy én nagy vagyont szereztem vagy harácsoltam össze magamnak. Ebből, sajnos, egy szó sem igaz. Nekem jelentékenyebb vagyonom nincsen. Csak éppen egy kis tehermentes házam Aradon. Ezt sem a képviselőségből, vagy politikai szereplésemből, hanem ügyvédi gyakorlatomból szereztem. Ügyvédi irodám azelőtt is, mielőtt képviselő voltam, tíz-tizenötezer forintot jövedelmezett és ennyit meghoz ma is. Ebből szereztem az aradi házamat. Nekem nagyon kevés kell. Szerény, kisigényű, könnyen kielégíthető ember vagyok. S mire való volna nekem a vagyon? Gyermekeim nincsenek. Kinek gyűjtsem a pénzt? Semmiféle üzlettel nem foglalkozom. Most is ügyvédi dologban járok Bécsben.

A hallgatásom másik oka az, hogy *helytelenitem a függetlenségi párt politikai taktikáját.* Ezt mindenkor nyíltan és leplezetlenül meg is mondtam. A függetlenségi párt és Justh Gyula nagy politikai hibákat követtek el azzal, hogy a bankkérdés megoldását már most ennyire forszírozták. A függetlenségi pártnak át kellett volna vennie a kormányt azon az alapon, amelyen a korona neki azt följajánlotta.

(A bankkérdés és a választói jog)

A függetlenségi pártnak vállalkoznia kellett volna a bankkérdés *időleges* kikapcsolására és a választói törvény azonnali megvalósítására. És pedig a legszelesebb, demokratikus alapon, az általános, egyenlő és titkos választói jog alapján. A bankkérdést azért kellett, — ha csak egy évre is, — kikapcsolni, mert a király megmondta Kossuthnak is, hogy nincsen meggyőződve arról, hogy a magyar nemzet túlnyomó többsége kívánja az önálló magyar bank felállítását. Azt is mondta a király, hogy *Ausztriában nem található egyetlen egy olyan embert sem, aki a közös bank fenntartását nem akarná, míg ellenben Magyarországon legalább a hatvanhetesek összessége nem kívánja a bank szétválasztását.* A királynak tehát előbb meggyőződést kell szereznie arról, hogy a külön bank követelők többségben vannak-e. Erről pedig csakis egyedül az új, demokratikus, kiterjesztett választói jog alapján össze-

alkotott parlament megnyilatkozása után fog magának meggyőződést szerezhetni. A legelső feladat tehát a választói törvény megalkotása és az új népképviselői akarat megnyilvánulása. És ebben a királynak tökéletesen igaza van.

A függetlenségi párt és ezzel együtt a gazdasági függetlenség létérdeke lett volna tehát, hogy a függetlenségi párt vállalta volna a választói jog azonnali megalkotását és a maga által alkotott választói jog alapján, a maga által biztosított kerületek beosztása szerint megejtett új választások után összealkotott parlamenti többség megvalósíthatta volna, még az 1911-iki határidőre, az önálló magyar bankot.

(A mérsékeltokról és a hatvanhetesek koncentrációjáról.)

A hatvanhetesek koncentrációját komolyan és a függetlenségi pártra nézve veszedelmesnek tartom. Nevetséges ugyan, ha egyes lapok és a bécsi körök egyrésze a 67-esek szövetségébe a függetlenségi párt egy részére is számítanak. Ebben erősen fognak csalatkozni. A függetlenségi pártból nem fognak segédesapatokat nyerni.

A függetlenségi párt és Justhék hibája folytán hiszek a hatvanhetes pártok koncentrációjának és kormányvállalásának lehetőségében.

Letartóztatott álgróf.

A soknejű főpincér.

Távirati tudósítás.

Arad, október 13.

Veszedelmes szélhámost tartóztatott le tegnap este Tóth János budapesti rendőrkapitány.

A rendőrségnek már régebben tudomására jutott, hogy egy magát hol bárónak, hol magyar grófnak, vagy földbirtokosnak kiadó ember, a külföld nagyobb városait járja, még pedig mindig egy-egy szép nő társaságában, aki felesége gyanánt szerepel.

A szép asszonynak hamarosan akadnak bámulói és a szép asszony ellentállóképessége nem tulságosan nagy, csengő aranyért, fénylő briliánsért megszánja az udvarlókat. Sőt az üzletet igen gyakran maga a férj közvetíti.

Legutóbb Berlin aranyifjuságát tette boldoggá ilyen módon a gróf ur, csak hogy gyors egymásutánban háromszor járt ott és mindig más felesége volt.

A berlini rendőrség kezdett a gróf ur iránt érdeklődni, de ez megneszelte a dolgot és gyorsan hazajött. Utána jött a hivatalos hiradás és a gróf urat, miután előzőleg bizonyítékokat szerzett ellene, Tóth János rendőrkapitány letartóztatta.

A letartóztatott Veér József volt főpincér, aki pincérnököt és más *leányokat* vizs magával külföldre nászutra, nagyon elegánsan öltözködik és feleségeit a külföldön igen jól értékesíti.

Az álgróft akkor fogták el, amikor a vasuton több nő társaságában elakart menekülni.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatali éshirdetési osztály — 151

Szell Kálmán betegsége.

A rosszullet okai.

Távirati tudósítás.

Arad, október 13.

Szerdai számunkban írtunk már arról, hogy Szell Kálmán volt miniszterelnök az alkotmánypárt legutóbbi értekezletén hirtelen rosszul lett. A neves politikus állapotáról ma különböző hírek terjedtek el a fővárosban. Orvosai megnyugtató nyilatkozatokat tesznek közzé, viszont más helyen aggasztónak mondják a bajt.

Egyik fővárosi esti lap a tegnapi eseményről ezeket írja:

Mikor Szell Kálmán tegnap este megnyitotta az alkotmánypárt értekezletét, semmi különös elváltozást nem vettek rajta észre. Az ő szokott szabatos stílusában üdvözölte a tagokat és mosolyogva hallgatta, amint Bernáth István néhány szóval megemlékezett arról, hogy esütörtökön van Kálmán napja és ebből az alkalomból élteti Szell Kálmánt.

Szell Kálmán bólogatott és azután így válaszolt:

— Igen tisztelt barátaim! Szívem mélyéből köszönöm az üdvözlést. Hiszen tudjátok, mily kimondhatatlanul szeretlek benneteket. Je vous jure d'être fidèle et je resterei toujours ce que j'étais, l'ami passionné...

A képviselők megdöbbenve néztek egymásra: miért beszél Szell Kálmán franciául? Akik közel ültek hozzá, látták, hogy szemei különösen villognak és hogy ajkai idegesen rángatóznak. Ezalatt Szell folyton franciául beszélt. Majd hirtelen fölugrott a helyéről, az asztalra csapott és mintha egy láthatatlan alakhoz szólva, ezt kiáltotta:

— Vous êtes une coquine!

Erre Andrassy, Darányi és mások hozzásiettek és megnyugtató próbálták, ami néhány perc múlva sikerült is. A volt miniszterelnök visszaült a helyére. Képviselőtársai némán, döbbenettel nézték rája.

A tárgyalás kinosan vonszolódott tovább; majd mikor Szilassy Zoltán után ismét Szell Kálmán kezdett el beszélni, szívdobogva várták, mi fog történni.

— Comme je vous ai déjà annoncé, messieurs — kezdte Szell — les affaires vont plutat mel... ah, mais les jolies créatures...

S folytatta tovább francia nyelven; némelykor teljesen összefüggéstelenül, némelykor pedig azt lehetett következtetni beszédjéből, hogy azt hiszi, hogy Bécsben tárgyal a Jelzálogbank dolgairól. Kötvényekről, kamatokról, dividendákról és részvények kibocsátásáról beszélt.

Mindezekhez hozzá teszi még az említett lap, hogy Szell idegeit nagyon megviselte az, hogy utóbbi időkben óriási szellemi munkát végzett.

Ezekkel szemben más helyről a következőket jelentik:

Szell Kálmán állapota ma jobbra fordult. Szell Kálmán már napokkal ezelőtt nem érezte magát jól és tegnap az alkotmánypárt értekezletére is ezzel a könnyebb rosszullettel ment el, de nem gondolta komolyabbnak a bajt, mivel még soha komolyabb betegsége nem volt. Most még nem bizonyos, hogy az ágyat mikor hagyja el. Ma igen sokan keresték fel lakásán személyesen és számosan kérdezősködtek hogylé téről.

Korányi dr. és Herzel dr. szintén úgy nyilatkoztak, hogy Szell állapota aggodalomra nem ad okot és rosszulletét csak pillanatnyi közegszűcső okozta.

Éjjeli jelentés szerint Szell állapota megnyugtató, bár nem jót tett neki, hogy ma igen sok látogatót fogadott. Orvosai most eltolták a komolyabb munkától és a hosszabb beszélgetésektől.

Kossuth, Andrassy, Tisza a királynál.

Kristóffy nyilatkozata.

Távirati tudósítás.

Arad, október 13

A politikában ma teljes szélesend uralkodott és nevezetes fordulat nem is várható a legközelebbi királyi audienciáig. Kossuthról, Andrassyról és Tiszáról emlegetik, hogy a király már legközelebb, — valószínűleg e hét végén — meg fogja hallgatni. Egy előre még nem történt intézkedés a politikusok meghívására nézve, de ez holnap előreláthatólag be fog következni.

Mai tudósításunk ez:

(Kristóffy Andrassy ellen.)

Kristóffy József ma a következő nyilatkozatot teszi közzé a lapokban:

— A mai napon olvastam, hogy Andrassy Gyula gróf a képviselőház folyosóján azt mondta volna, hogy elvek és program nélkül csak a Kristóffyak vállalkozhatnak. Alig hiszem, hogy Andrassy ezt mondta volna, mert ő egyike azon államférfiaknak, akitől végtére bizonyos fokú izlést nem lehet megtagadni. De ha mondta volna, kijelentem, hogy Magyarországon mindenkinek joga van elvekről és programról beszélni, csak éppen Andrassynek nem, akinek összes tényei és eseményei a múltban és jelenben homlokegyenest ellentétben állanak azokkal az elvekkel és programmal, amelyet szóban és írásban hirdetett és vallott.

(Incidens a függetlenségi párt értekezletén.)

A függetlenségi párt ma este hat óraker Hoitsy Pál elnöklete által értekezletet tartott. Az értekezleten Hoitsy bejelentette, hogy Ugron Gábor kilépett a függetlenségi pártból és így az egyik alelnöki tisztség megüresedett. Bejelentette továbbá, hogy az alkotmánypárt udvarias hangú levél kíséretében a részére felajánlott egyik alelnöki állást visszautasította.

A párt elhatározta, hogy erre az alelnöki tisztségre Mérey Lajost jelöli.

Mérey Lajos szólalt föl ekkor.

— Az engem ért rendkívüli megtiszteltetést és bizalmat szívvel köszönöm képviselőtársaimnak. Ha arra kerül a sor, hogy engem ültetnek a képviselőházi alelnöki székbe, legyenek meggyőződve szigorú igazságszeretetemről, pártatlanságomról és arról, hogy a tárgyalásokat a pártok fölé helyezkedve fogom vezetni. De legyenek meggyőződve arról is, hogy a függetlenségi eszméknek, amelyeknek fiatal kerem óta harcosa vagyok, változatlanul továbbra is hűve fogok maradni. Kérlek mindannyiőtokat, hogy szeretetekben továbbra is tartsatok meg.

Ezután Butthyány Tivadar gróf köszöntö meg a másik alelnöki jelölést.

Hoitsy Pál bejelenti, hogy a képviselőházban egy kilencedik jegyzői állást szándékoznak kreálni. A maga részéről ajánlja, hogy ezt a balpártnak engedjék át.

Szentiványi Árpád ellenzi Hoitsy indítványát.

— Ez a kérdés — ugymond — már felmerült egyszer a függetlenségi pártban és akkor úgy határoztak, hogy a jegyzői állást nem

engedik át a balpártnak, különben ugyanis azt beszéljük, hogy a balpárt vezeti a függetlenségi pártot.

Justh Gyula: Inkább vezesse a balpárt, mint a 67-esek.

Szentiványi Árpád: Engem ért ezalatt?! Tiltakozom ellene!

A párt ezután elfogadta Hoitsy indítványát és kimondotta, hogy a 9-ik jegyzői állást a balpártnak ajánlja fel.

(Szentiványi és Justh lovagias ügye.)

Az értekezlet után Szentiványi Árpád megbizta Mezőssy Béla és Vásárhelyi Dezső képviselőket, hogy keressék fel Justh Gyulát és kérjenek tőle felvilágosítást azért a hangért, amelylyel Justh vele beszélt. Justh kijelentette, hogy Szentiványit sem megjegyzésével, sem hangjával nem akarta megbántani. Az incidens ezzel elintézését nyert.

(Ujabb kihallgatások.)

A M-g írja: A legközelebbi napokban megint királyi kihallgatások lesznek. Wekerle-hir szerint már a napokban Bécsbe megy, a hét vége felé több magyar politikus fog a király előtt megjelenni. Kossuthot, Andrassyt és Tiszát emlegetik. A döntés valószínűleg a jövő hét vége felé fog megtörténni.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Vajunk el, vígjáték. (A bérlet.)

Péntek: Csókkirály, operett. (B bérlet.)

Szombat: Rigoletto, opera. (C bérlet.)

* Lili. Csaknem teljesen zsúfolt ház nézte végig ma este a színházban Hérvé fülbemáshoz zenéjü, kedves operettjét, Lili-t. A címszerepet Dióssy Nusi kreálta, akinek, — bár a szóló énekszámoknál kissé gyöngének bizonyult, — ma este is számottevő sikere volt. A közönség mindjárt első megjelenésekor tapssal fogadta és játékát mindvégig tetszéssel honorálta. Partnere, B. Szabó szintén jó volt. Leövey a nagybácsi szerepében pompás alakítást mutatott. A közönség állandóan derűséggel kísérte előadását. A kisebb szerepekben Delli, Beregi és Várnay ügyeskedtek.

* Az első operaelőadás. Szombaton lesz az első operaelőadás az idei szezonban s ez alkalommal Verdi világhírű operája, a Rigoletto kerül színre a főszerepekben az olasz énekesekkel. Az olasz opera-társaság két tagja: Ferranti kisasszony és Ercolani baritonénekes már ma este megérkezett s a holnaputáni próbán résztvesznek.

* A jövő háboruja. Mint előrelátható is volt, De Sgardelli darabja óriási sikert aratott szerdán este az Urániában. Feszült figyelemmel kísérte a közönség három felvonáson keresztül a szerző érdekes mondanivalóit. Maga a tárgy is alkalmas a figyelem lekötésére és ezt a vonzó tárgyat De Sgardelli olyan perfekt irodalmi készültséggel írja le, hogy a közönség feszült érdeklődése végig kitart. Valóságos hadvezéreket nevel még a laikusból is a darab és előadás után úgy beszélünk taktikáról és stratégiáról, mintha egyébbel sem foglalkoznánk. A kitünő darab érdekességét még fokozza a számtalan szép színes vetített kép és a tizennégy mozgófénykép, melyek a darabot illusztrálják. Az általános tetszést még fokozza a grossmeseritschi császármanőverekről készült mozgófénykép. Ez a kép, mely mintegy husz percig tart, bemutatja az egész manőver lefolyását, elvonultatja előttünk azt a fényes társaságot, mely királyunknak, a vendég német császárnak, a trónörökösnek és a főhercegeknek kíséretül szolgált. A jövő háboruját csütörtökön és pénteken Beregi Sándor, az aradi Nemzeti Színház népszerű művésze olvassa fel. 79.

Inzultált városi képviselő.

Balcsó Antal utcai támadása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 13.

Reisinger Sándor törvényhatósági bizottsági tag a hármass bizottság múlt pénteken megtartott tárgyalásakor a jövő évi költségvetés megállapítása folyamán szóvá tette a mérnöki hivatalban tapasztalt rendellenességeket és az ülésen hangot adott az aradi építőiparosok panaszainak, melyeket feljelentés alakjában már két ízben hoztak a polgármester tudomására. Felszólalásában Balcsó Antal segédtsízt működéséről elítélőleg nyilatkozott és e miatt ez ma délben Reisingert, a nyílt utca során megtámadta és arcul ütötte. A tisztviselő ellen az inzultált törvényhatósági bizottsági tag a rendőrségnél bünvádi feljelentést tett, a polgármesternél pedig a fegyelmi eljárás megindítását kérte. Kádas Kálmán főjegyző ma kihallgatta Balcsót és holnap felfüggeszti hivatalától.

Részletes tudósításunk a következő:

Hogyan történt az inzultus.

Ma délben, félegy óra körül távozott Reisinger Sándor mérnök, cégtársa Fodor Zsigmond mérnök társaságában a vállalkozóknak József-főherceg-ut 12. sz. alatt lévő irodahelyiségéből. Fodor a Millenium sörösarneka előtt elvált Reisingertől, aki a Széchenyi-utca felé fordult, hogy Perényi-utca 1. szám alatt lévő lakására tartson. A saroknál átment a Neumann-palotához. Mikor a Hungária kávéháznak a Széchenyi-utca felé nyíló bejárata mellett elhaladt, azt hallotta, hogy valaki megszólítja.

— Reisinger ur! Pardon, egy szóra! hangzott a megszólítás.

A mérnök hátra tekintett és Balcsó Antalt, a városi mérnöki hivatalban alkalmazott segédtsízt pillantotta meg. Körülbelül egy méter távolság lehetett a két férfi között. Balcsó egy lépést tett előre, Reisinger teljesen visszafordult és ekkor a segédtsízt kétszer arcul ütötte a mérnököt. Reisinger, aki gyenge szervezetű ember, az inzultus következtében megtántorodott, majd eszméletét veszítve a földre esett.

Nem volt ideje, hogy elégtételt vegyen, mert mire magához tért és a földről felkelt, Balcsó már eltávozott a támadás színhelyéről. Az inzultusnak tanúi voltak, de esődület nem keletkezett és a földön fekvő ember segítségére senki sem sietett. Mikor néhány perc múlva magához tért, felemelkedett és a városházára sietett, hogy támadója ellen megtegye a bünvádi feljelentést.

A följelentés és a vizsgálat.

Vidéky Gusztáv ügyeletes rendőrtisztnél jelentkezett, aki meghallgatva az előadást, kijelentette, hogy a büncselekményt csak úgy tudja minősíteni, ha orvosi vizsgálaton alapuló véleményt kap. Reisinger ugyanis az ütés után erősen vérzett a szájüregben történt sérülés következtében. A rendőrtiszt kijelentésére tehát fel akarta keresni Prohászka László dr. rendőrorvost és távozott is a városházáról, hogy az orvos lakásán látteleletet vétesse fel.

A városházának a jószágigazgatóság palotája felé nyíló kapuján távozott és az Andrássy-tér sarkán, ott, ahol az említett palotta előtt a hirdetési oszlop áll, akart átvágni a kocsin. Rövidlátó lévén és az inzultusnál elvesztvén szemüvegét, csak akkor vette észre, hogy

Balcsó feléje tart, mikor már ez újból eléje toppant.

Az inzultus megismétlődésétől tartó mérnök a Millenium előtt álló rendőrhöz sietett és felszólította, hogy védje meg a segédtsízt esetleges támadásától és kísérelje a városházára. Ide azért ment fel másodízben, hogy Vidéky rendőrtisztől rendőri segítséget kérjen Balcsó látzólagos üldözésével szemben.

Mikor Reisinger épen szándékát jelentette Vidékynak, a ki az inspekción szobában fogadta őt, belépett Balcsó és magából kikelve, hangosan, úgy, hogy a kívül állók is hallhaták, így támadt a mérnökre:

— Vegye tudomásul Reisinger ur, hogy másodszori találkozásnál nem akartam megtámadni, de ha folytatja ellenem a hajszát és újból megrágalmaz, akkor bottal veszek magamnak elégtételt.

Vidéky megtiltotta a segédtsíztnek, hogy hivatalosan alkalmatlankodjék a hivatalos helyiségben és kiutasította. Szó nélkül vette tudomásul a felszólítást és távozott. Juhász rendőrtizedest rendelte ezután a sérült mellé Vidéky, ez elkísérte a kocsialomárra és egyfogatu bérkocsin Prohászka dr. lakására hajtatott, aki megvizsgálta a sérülést. Megállapította, hogy az ütések következtében a balarc erősen megdagadt, a szájüreget több fog megvérezte és a térdeken, valamint a felső lábszáron sérült meg oly fokban, hogy a gyógyulás nyolc napon túl és husz napon belül várható.

Az orvosi láttelelet alapján Reisinger Mikes Gábor dr.-nál megtette a bünygyi feljelentést és súlyos testi sértés vétsége miatt kérte a bünygyi eljárás megindítását és Balcsó megbüntetését.

A délután folyamán a polgármesteri hivatalhoz is érkezett feljelentés. Reisinger Balcsó felettes hatóságának tudomására adta a történeteket és kérte a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat megindítását. A polgármester távollétében Kádas Kálmán főjegyző a feljelentés vétele után nyomban meg is tartotta a vizsgálatot. A bünygyi iratokat felkérte és Balcsót kihallgatásra rendelte maga elé. A jegyzőkönyvet Zubor Andor aljegyző vezette.

Balcsó arra a kérdésre, hogy megfelelő-e a tényeknek mindaz, a mit Reisinger a rendőrségi feljelentésben elmond, azt felelte, hogy: igen. Ezzel az eljárás be is volt fejezve. A főjegyző kijelentette, hogy a továbbiakról majd írásban értesíti. Mint értesülünk, holnap tudomására adja Balcsónak, hogy felfüggeszti őt állásától.

A támadás okai.

A támadás híre mindenütt megütközést és visszatetszést keltett, mert köztudomásu, hogy Reisingert azért érte ez a támadás, amiért az 1910. évi költségvetés tárgyalására kiküldött hármass bizottság ülésén, törvényadta jogával élve, erős bírálatot gyakorolt Balcsó Antal segédtsízt hivatalos és magán működése felett és mint az építő iparosok óhajának kifejezője, indítványban annak az elhatározását kérte, hogy a bizottság a segédtsíztnek a mérnöki hivatalból leendő eltávolítását hozza javaslatba, ami meg is történt. Reisinger, aki az építő iparosok országos szövetsége aradi fiókjának az elnöke, már két ízben feljelentést is tett Balcsó ellen a polgármesternél, amiatt, hogy ez meg nem engedett módon, képesítés nélkül vállal építkezésbe vágó munkákat és ez által konkurenciát teremt azzal a kisiparossal szemben, aki nem meri ellene a szavát felemelni, mert fél attól, hogy Balcsó neki a mérnöki hivatalban ügyes-bajos dolgainak elintézésére közben kellemetlenkedhetik.

A feljelentésekben foglaltakat a bizottsági ülésen megismételte Reisinger, megjegyezvén, hogy a fegyelmi eljárást megindította a polgármester, de az ügyészi vélemény alapján a panaszt félretették, sőt még azzal fenyegették meg az építő szövetségei, hogy hatóság előtti rágalmozás címén megindítják ellene az eljárást. A második beadványban foglaltakat is megvizsgálták már és most a városi tiszt ügyészségnek van kiadva javaslat. tétel céljából.

Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, Balcsó már az első feljelentés alkalmával kijelentette, hogy elégtételt szerez magának Reisingerrel szemben, mert üldözést lát amaga részéről az építő-iparos szövetség eljárásában, illetve elnökének vádemelésében. A hármass bizottságban elhangzott felszólalás nyilvánosságra került óta kereste az alkalmat, hogy Reisingert inzultálja és ezt ma azért hajtotta végre, mert ma találkozott vele első ízben az ülés után.

'Elégtétel az inzultusért.

Balcsó eljárását nemcsak a városi tisztviselői kar ítélte el — és erről alkalmunk volt meggyőződni — hanem ma délután a törvényhatóságnak egyik szerve, az építészeti bizottság is állást foglalt ellene elnökének, Lócs Rezső gazdasági tanácsnok indítványára.

Ma délután három órára volt ülésre összehívva a bizottság és napirend előtt Lócs tanácsnok a következő kijelentést tette:

— Sajnálatomnak és megbotránkozásomnak adok kifejezést azon merénylettel szemben, amely Reisinger Sándort, az építkezési bizottságnak tagját, teljesen érdemtelenül érte azon alkalmából, hogy törvényadta jogánál fogva, mint a törvényhatósági bizottság tagja, hivatalos ügyből kifolyólag kritikát gyakorolt. Kétszeresen megbotránkoztatónak tartom az incidenst már azért is, mert azt egy városi tisztviselő követte el. Indítványozom, hogy az építkezési bizottság őszinte sajnálatának és megbotránkozásának adjon kifejezést az eset miatt és keresse meg a polgármester urat a legerélyesebb megtorló lépések megtétele céljából. Mindezekről pedig Reisinger Sándort küldöttség útján értesítse a bizottság.

Egyhangulag emelte határozattá a bizottság az elnök előterjesztését.

Virágh Lajos főmérnök a maga részéről nemcsak az előterjesztett indítványhoz való hozzájárulását jelentette ki, hanem kifejezést adott annak is, mély sajnálattal tölti el az a tény, hogy a vezetése alatt álló mérnöki hivatal tisztviselői karából került ki az, aki ezt az elég keményen meg nem róható, szégyelni való tettet végrehajtotta.

A bizottság ülésének befejezte után Lócs Rezső vezetésével Fodor Zsigmond, Tabakovits Emil, Reinhart Gyula, Kovács Vince, Virágh Lajos és Nachtnébel Ödön, lakásán keresték fel Reisingert, hogy az ülés határozatát tudomására adják. Lócs az elismerés szavaival emlékezett meg Reisinger közéleti működéséről és úgy tisztviselőtársai, mint a törvényhatósági bizottsági tagok nevében is méltatlankodásának és megbotránkozásának adott kifejezést. Arra kérte végül, hogy a sajnálatos esemény által ne engedje magához közel az elképedtetlenséget és kipróbált erejét, tehetségét bocsássa ezután is oly mértékben a köz szolgálatára, mint eddig tette.

Meghatva mondott köszönetet Reisinger az iránta tanúsított jól eső ragaszkodásért és kijelentette, hogy éppen úgy, mint a Balcsó ellen beadott feljelentésekben, sehol személyes motívumok nem játszottak közre; a jövőben sem ve-

zetti magát más szempontok által, mint olyanokkal, melyek a közönség érdekeit szolgálják. Elmondotta, hogy mint az építő iparosok szövetségének elnöke a reá háruló kötelességnek tett eleget, a mikor a vele szemben nagy tiszteletet tanúsító tisztviselő ellen panaszt emelt és csak városi képviselői állásából eredő tisztét teljesítette, mikor a mérnöki hivatalban tapasztalt anomáliát megbírálta. A mai inzultus nem fogja megfélemlíteni, sem befolyásolni kötelességének teljesítése közben.

Az iparosság tiltakozása.

Az Építőiparosok Szövetsége holnap csütörtökön délelőtt tizenegy órakor az ipartestület épületébe gyűlésre hívja össze az iparosságot, hogy a megtámadott Reisingernek elégtételt szolgáltatassanak és tiltakozzanak az inzultus ellen.

MULATSÁGOK.

(=) A vingai járásbíróági tisztviselők kara e hó 9-én hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendezett a bírósági és igazságügyi alkalmazottak özvegyei és árvái gyámolítására, a Dmke vingai fiókegyesület műkedvelőinek közreműködésével. Remekül sikerült a hangverseny. Egyáltalában a vingai Dmke, — mely alig 10 hónapja lépett életbe és ezideig már 250 tagot számlál — néhány olyan fényes sikerű, meglepően szép, gondos és műziséssel összeállított műsorú hangversenyt produkált, hogy bizvást beillenék nagy város keretébe is.

A hangversenyt Suppé: A költő és paraszt című nyitánya vezette be, melyet Kövér Ákosné, Kövér Ákos, Andrez János, ifjabb Bayer Ferenc, Pokorai Péter, Keller Vilmos dr. és Biwald Lipót játszottak szépen és szabatosan. Dr. Eisler Mihályné citerán dalegyveleget adott elő különböző dallamokból. A nálunk szokatlan hangszer dr. Eisler Mihályné művészi kezelése alatt kellemesen szólt meg. Ezen lány hangszer kíséretében rejő nehézséget ifjabb Bayer Ferenc sikeresen oldotta meg zongorán. Richter Irma bájosan csövegte el Oh azok a férfiak című monológot a közönség nagy tetszése mellett. Liszt XIV. Rapszodiáját játszották ezután Kövér Ákosné és Andrez János nagy szabotossággal és művésziessen; a közönség érdeklődését mindvégig lekötötte. Nagy hatással olvasott fel Romanov Péter dr. ügyvédi és bírósági apróságokat, melyek komoly és humoros változatai nagy tetszést vívtak ki. Kövér Ákos és Keller Vilmos dr. játszották ezután zongora kíséret mellett két hegedűn Hubernek Hunyadi ábrándját, a műkedvelőt messze túlhaladó precizitással és művészettel. Az utolsó volt a közönség szívéhez legközelebb álló szám: A magyar dal című melodráma, melyet Eisler Mihály dr. szavalt oly művészettel és átérzéssel, hogy dicsőségére válhatna a legnagyobb művészeknek. A közönség valóságban extázisban halgatta a hazafias dalt, amelynek végén a Kossuth nótát elénekelték. A kíséretet a műkedvelői zenekar és énekkar adta. Utóbbiban közreműködtek: dr. Eisler Mihályné, dr. Keller Vilmosné, ifjabb Bayer Ferencné, Pilsák Jánosné, Molnár Ilonka, Richter Irma, Pásztor Imre, Jakesch Pál, Schmidt Fülöp (szép bariton szóval), Pilsák János és Hoen János. Az a bámulatos figyelem, melyel a nagyszámu, diszes közönség a műsor összes számait kísérte, legjobb bizonyítéka a szereplők nyújtotta élvezetnek. A hangversenyt reggelig tartó tánc követte, melyet Kupkay Miklós a táncosok tetszésére kedélyesen rendezett. A mulatságon résztvett hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Pongrácz Miklósné, dr. Bérczy Gyuláné, Feletár Nándorné, Molnár Gézáné, Schaffer Józsefné, Pilsák Jánosné, Schaffer Vilmosné, dr. Eisler Mihályné, dr. Keller Vilmosné, Kövér Ákosné, dr. Medgyessy Ignácné, Bürger Ferencné (Zádorlak), dr. Bayer Ferencné, ifjabb Bayer Ferencné, Parall Gusztávné (Kalácsa), Andrez Béláné (Székás), dr. Székely Sándorné, Bánfi Béláné, Kaufmann Lajosné, Kiss Albertné, Csomin Jánosné, Richter Jánosné, Klemann Sándorné, Enyedy Zeigmondné, Irsa Dánielné, Totsita Jánosné (Kalácsa).

Leányok: Molnár Ilonka, Kovacsévi Irma, Richter Irma, Bürger Rózsika, Bayer Klementin, Totsita nővérek, Polónyi Vilma, Hendl Hermin.

Ujságírók kitüntetése.

Apró leleplezések.

(Budapesti levél.)

Az annekszió aktáit rég lezárta a diplomácia, de a mérleg teherlapján szerepelt egy tétel, amely csak most egyenlődik ki. A nagy küzdelem idején, amikor egy borzalmas európai háború véres árnyai nyugtalanították a kontinenst, a monarchia diplomáciája a sajtó útján vívta meg győzelmes hadjáratát. Soha annyi szolgálatkészség nem nyilvánult a lapok iránt a külügyi és hadügyi miniszteriumok részéről, mint azokban az izgalmas napokban. A legkisebb ujság is fontos volt és telefonhívásokra a külügyminiszteriumban maga Jettel titkos tanácsos, a hadügyminiszteriumban szintén a sajtóosztály vezetője adta meg páratlan bőbeszédűséggel a legkimerítőbb felvilágosításokat. Máskor ezek a hivatalok a diszkreció égisz alatt sáncai mögé bujtak és gyakran a legnagyobb rafinériával sem lehetett őket megközelíteni. Most, ha eszméjük támadt, amelylyel megakarták oldani a gordiusi csomót, kidobták a sajtóba és a nagy hírlapok hasábjain mérkőztek meg a fegyverek. Az érdeklődés végsőkéig feszített izgalomban villámgyorsan szárnyallak a vélemények a sajtóban és két-három nap alatt kiderült, hogy az eszme győzött-e, vagy elbukott. A sajtónak ezt a hatalmas szolgálatát nem tudja feledni a diplomácia. Különösen a bécsi nem, amelynek akkoron a sikerek pálmája jutott. Már a győzelem idején kész volt az elhatározás, hogy az osztrák és a magyar sajtó körében kitüntetésekkel jutalmazták meg az értékes szolgálatot.

A kormány lemondásával kapcsolatban aztán aktuális lett az ígért likvidálása is. A kabinetiroda kiadta az ordret, hogy hat osztrák és hat magyar ujságíró terjesszenek föl a kormányok legmagasabb kitüntetésére. Az osztrákok sietve éltek a joggal és a bécsi hivatalos lap már hotekkel ez előtt az osztrák sajtó több előkelőségének kitüntetését közölte. Nálunk nem ment ilyen simán a dolog, nagy versengés indult meg és a minisztertanácsnak temérdek jogosulatlan aspirációt volt alkalma visszautasítani. Legtöbbet beszélnek egy hivatalos könyvben ujság szerkesztőjéről, aki igen komoly és súlyos lépéseket tett a Ferenc József rend elnyerése iránt. Beavattott tudják, hogy maga Jettel, külügyminiszteri sajtófőnök is szót emelt a kabinetirodánál az ujságíró érdekében. A dolog azonban már a minisztertanácsban megakadt. A szerkesztőt egyszerűen nem terjesztették föl kitüntetésre.

A minap a lapok megéreztek az ujságíró-kitüntetések szagát és egynehányról hirt is adtak. Arról szólt a fáma, hogy a koalíció hűségese támogatásért Csajthay Ferenc, Szatmári Mór és Weisz Julián udvari tanácsosságot kapnak. Mindhármukat a gratulációk özönével halmozták el barátaik és tisztelőik. Weisz Julián titkára útján azt felelte, hogy nincs módjában az üdvözléseket elfogadni. Az ő kitüntetése — hir szerint — szobá se került. Csajthay Ferenc a lapoktól értesült a minisztertanács határozatáról és azonnal levelet írt Wekerlének, hogy őt ne terjesszék föl, mert amikor a nemzet nem kap semmit, akkor ő sem fogadhat el kitüntetést. Szatmári Mór a gratulációkat elfogadta, de egyelőre eltette későbbre. Csapán a méltóságos cím ellen tiltakozott. Ő magyar nemességet kap margittai előnévvel, mint a margittai kerület képviselője. A második kitüntetett Béla Henrik, aki szintén nemességet kap gyulai előnévvel. Ezek a kitüntetések már a legközelebbi napokban megjelennek, de még mindig fennmarad az izgatott probléma, hogy a másik négy hely kinek jut.

A t. Házból.

Politika a folyosón.

— Fővárosi munkatársunk telefonjelentése. —

Arad, október 13.

A képviselőház elnöki szobájából délelőtt 10 órakor együtt jöttek ki Justh és Kossuth. Csakhamar körülvették őket a képviselők. A beszélgetés természetesen a Polónyi-féle kibontakozási terv körül forgott. Justh Gyula első sorban tiltakozott az ellen a hir ellen, mintha ő ismerte és helyeselte volna a Polónyi tervét. Csak ma olvasta a lapokban és egyáltalában nem tartja célravezetőnek ezt a felirati vitát. Jelezve volt, hogy a Polónyi-féle formulát elküldték neki, de úgy látszik nem jutott el hozzá, mert eddig nem kapta meg.

Kossuth Ferenc is megismételte tegnap tett nyilatkozatát, amely elutasító Polónyi tervével szemben.

Megjelent ma a folyosón Ugron Gábor is. Amikor Kossuth Ferencet meglátta, odasielt hozzá és nagy reverenciával üdvözölte. Kossuth a kezét nyújtja és így szól:

— Hát kellett ez?

— Ja, — mondja Ugron — nekem elveim vannak. En nem engedek a katonai követelésekből.

Kossuth erre a válasza jellemzően int a kezével és tovább megy.

A balpárt aziránt érdeklődik, hogy a holnapi választásoknál fog-e kapni egy jegyzői állást?

— Igen, — mondja Justh — én magam fogom indítványozni, hogy egygyel többet válasszon a Ház.

A balpárt örül, s Nagy György már előre kijelenti, hogy ő nem reflektál erre az állásra.

A politikai helyzetről, a válság állásáról csak kevés szó esik. Wekerle pénteki audienciájának eredményét várják, amelyről azt hiszik, hogy meghozza a régvárt fordulatot. A függetlenségi párton erélyesen tiltakoznak az ellen a hir ellen, hogy valami négy napos moratóriumot adtak volna. A mikor a párt elhatározta, hogy a Házat együtt tartja, a vezető politikusok azt is megállapították, hogy egyelőre október tizennyolcadikáig készítik elő a képviselőház munkarendjét oly módon, hogy ez idő alatt csak a Ház belső ügyeit intézik. Ez a terminus tehát még nem járt le. Jövő kedden, amikor a Ház ismét ülést tart, határozni fog a további eljárása felett, amely határozatra pedig döntő befolyással lesz a királyi döntés, amelyet hétfőre várnak.

Nagy György beszéde alatt a képviselők külön folyosóján Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf és Andrássy Gyula gróf beható tanácskozást folytattak Hoitsy Pállal, a függetlenségi párt ügyvezető alelnökével. Azután Andrássy Gyula gróf az ülésteremben Zichy János gróffal tárgyalt hosszasan.

Nagy feltűnést keltett a Házban Desseffy Aurél grófnak, a főrendiház elnökének megjelenése. Desseffy gróf a miniszterelnökkel, majd Andrássy gróffal hosszasan tanácskozott. Néhányan meg is jegyezték, hogy Desseffy gróf homregius akit a király azzal bizott meg, hogy a válságból való kibontakozás körül a magyar politikai élet vezetőivel indíton tárgyalást.

Sokat beszéltek a folyosón Wekerlének arról a kijelentéséről, amelyet Ugronról tett. Wekerle ezeket mondotta:

— Nekem Ugron kilépéséhez semmi közöm, Zichy Aladár gróf mondotta nekem, hogy Ugron Gábor kilép a függetlenségi pártból. Ugron

ron kilépési szándékát tőle tudtam meg először. Ugront hónapok óta nem láttam. Ma délután jön hozzám, hogy tisztázzuk lapjának a dolgát, miután mint aféle félhivatalos lap, bizonyos megállapított havi járadékot kapott tőlem. Most rendezni akarom, milyen legyen a lap álláspontja, hogy Ugron kilépett a függetlenségi pártból.

Amikor Nagy György meghallotta Wekerle eme kijelentését, fölháborodva harsogta:

— Tehát Ugron mégis csak a Wekerle embere. És még ez az ember mer itt ágálni. Bojkottálni kell a vén fogatlan oroszánt.

Művész-dilettánsok Aradon és egyebütt.

★

A zene- és énekművészet és általában az előadó művészet a XX-ik században, az „életmosság” századában fölvetette magába azt a tulajdonságokat, hogy minden tehetséget, mely nem tudott elég korán a hir szárnyára vergődni, eltípor vagy eltérít a művészet gyakorlatától és polgári pályára kényszerít. Számos tehetség van, amely minden hivatottság dacára sem tud a nyilvánosság elé kerülni és így a hivatásos szakszerűség helyett a dilettáns amatőrkedés terén marad.

Sokan még a zeneértő közönség között is ama téves hitben vannak, hogy az a művészet, amit a dilettáns produkál, nem állhat a szakszerű művészet színvonalán. Pedig sok műkedvelő túlhaladja a tőle megkívánt művészet korlátait és a teljes hivatásos művészet színvonalára emelkedik. Mivel állításaimat csak példák illusztrálásával támogathatom, mindenképp a budapesti Operaház egyik kiváló baritonistáját, *Dalnoky Viktor* dr.-t említem meg, aki jól jövedelmező fogorvosi mesterséget folytatott a fővárosban, míg tehetsége és hanganyaga feltűnévén, méltó helyen érvényesíthette azt, anélkül, hogy polgári működését abbahagyta volna.

A Kolozsvári Nemzeti Színház-ban nagy sikerrel vendégszerepelt *Szabados Sándor* dr. ügyvédjelölt, a magy. kir. Operaház pedig *Székelyhidi Ferenc* dr. gyakorló ügyvédet szerződtette legutóbb tagjai közé; mindketten a rutinizott előadó művészek biztonságával léptek fel első szerepeikben.

Mivel csakis azokról akarok megemlékezni, a kik műkedvelő létükre a hivatásos művészek színvonalán állnak, célszerűnek tartom bemutatni *Szweiger Sándor* szegedi pékmestert is, kinek tenorhangja csakis *Caruso*, *Bonci* és *Slezák* világhírű énekesek hangjával hasonlítható össze. *Szweiger*nek három octáv terjedelmű diadalmas drámai tenorhangja van, amelylyel könnyed fölénnyel éneklél el *Wagner*, *Puccini*, *Leoncavallo*, *Verdi* legnehezebb operáit is. Midőn még *Mader Raoul* volt az Operaház igazgatója, előtte próbát énekelte, mely alkalommal én láttam el a zongorakíséretet, tehát mint szemtanú a következő párbeszédet hallottam köztük az éneklés után:

— Hát tisztelt *Szweiger* ur, én annyira meg vagyok elégedve az Ön hangjával, hogy hajlandó vagyok önt három évi próbaidőre szerződtetni!

— Köszönöm igazgató ur, de én nekem nagyon jó péküzletem van Szegeden és csak arra voltam kíváncsi, hogy mit szól a hangomhoz!

Ezzel sarkon fordult és büszkén utazott haza Szegedre — zsemlyéket sütni.

Az aradi színházban pedig az elmúlt szezonban egy másik szintén nem megvetendő foglalkozású egyén vendégszerepelt nagy sikerrel a Bajazzo operában: *Bing János*, ismert aradi borsnagykereskedő, kinek kellemes lyrai tenorja feltűnést keltett.

Az aradiak büszkék lehetnek zeneértő közönségükre, melynek tagjai között valóban igazi mű-

vészek foglalnak helyet, szerényen és jóformán titkon áldozva a művészet oltárán. Ezek közé tartozik az *Uránia* színház rokonszenves társtulajdonosának, *Pongráz Jenő*nek bájos ifju neje is, kinek magas, szép csengésű koloratur hangja a leghíresebb művésznők, köztük *Ivonne de Treville* hangjával vetekedik és ez utóbbira nagyon is emlékeztet. Azt hiszem, az aradi színház kiváló értékű direktora alkalmat fog adni a bájos uri asszonynak arra, hogy szerényen rejtett nagy művészetét az aradi művelt és hálás közönségnek bemutatassa, de szerény véleményem szerint *Pongrázné* asszony művészete, zenei intelligenciája, énektudása és hanganyaga a vidéki nivótt messze felülhaladja.

Nem fejezhetem be példáimat anélkül, hogy egy, az aradi közönség előtt már bizonyára ismert tehetséget ne méltassak: ez a tehetség *Weil József* főmérnök alig 13 éves leánykája, *Magduska*, akit kénytelen vagyok a csodagyermek — *Vessey Feri*, *Geyor Stofi*, *Colbertson Sasa* — gárdájába sorozni. A kis leányka a hegedűnek már is mestere. Korát megcáfoló alaposággal, férfias határozottsággal játsza el *Bach*, *Sarasate*, *Paganini*, *Hubay* stb. szédületes technikát igénylő műveit. A kis művésznőt *Kubelik* mestere, *Sefcsik*, máris tanítványául fogadta, ami jövő karrierjében bizonyára nagy elősegítője lesz.

Adja Isten, hogy a dilettáns művészek közül minél több fedeztessék fel a szakszerű művészet számára és ne keljen elveszniük az igazi tehetségeknek a polgári élet mindenestre tiszteletre méltó, de a művészet számára terméketlen és sivár körében.

Csányi Mátyás.

Kivégzett forradalmi vezér. Ferrert agyonlőtték.

Távirati tudósítás.

Arad, október 13

Ma reggel kilenc órakor egy csapat katona agyonlőtte *Ferrert*, a spanyol forradalom vezetőjét, akit nemrég ítéltek halálra. A forradalmi vezérért, akinek rengeteg vagyona volt, a legműveltebb államok munkásai megtették minden lehetőt, de nem tudták megakadályozni kivégzését. Hir szerint a pápa is szándékozott közbelépni, de akkor már késő volt. *Ferrer* egyike volt azoknak, akik állandó harcot folytattak Spanyolországban a klerikálizmus, de különösen a klerikális iskolák ellen. Ropant nagy tekintélye és befolyása volt. A proletáriátusnak szószólója és a modern eszmék bajnoka gyanánt szerepelt. A haditörvényszék statáriális uton halálra ítélte. Pörének főtárgyalásán bemutattak egy írásai közt talált tervezetet, mely arról szólt, hogy Spanyolországot hogyan kell köztársasággá átalakítani. Azonkívül leveleket találtak nála, amelyek arra engedték a haditörvényszéket következtetni, hogy résztvett a forradalmi mozgalmakban. *Ferrer* tagadta, hogy valamely forradalmi párthoz tartozott. Ő kizárólag csak tanítással foglalkozott. *Ferrer* dúsgazdag ember, akinek könyvtárát két millióra értékelik. Ideális embernek tartották mindig, aki kész volt vagyonaát is eszméinek feláldozni.

(A minisztertanács döntése.)

Madridból táviratozzák: A minisztertanács éjfélig foglalkozott a *Ferrer* elleni ítélettel. A miniszterek egyetlen olyan okot sem találtak, amely a kegyelem mellett szólna. Azt hiszik, a halálos ítéletet legközelebb végrehajtják.

Bécsből táviratozzák: *Luirge* bécsi spanyol nagykövetségi attasé kijelentette egy újságíró előtt, hogy véleménye szerint *Ferrert* feltétlenül kivégzik.

Madridból táviratozzák: A cenzura rendkívül szigorú. A *Ferrer*-ügyről a lapoknak semmit sem szabad közölni. A Madridban megjelenő *Cenzaró* című lap kiadóját letartóztatták, mert lapja foglalkozott a nagy pörrel és *Ferrer* szabadonbocsátását követelte.

(Tüntetések Ferrer érdekében.)

Rómából táviratozzák: Olaszország több városában tegnap tüntetések voltak *Ferrer* érdekében. Turinban a munkáskamara épületében 1000 munkás tartott gyűlést, amelyen *Ferrer* érdekében határozati javaslatot fogadtak el. Ugyanitt ma még két izben tartanak gyűlést. Milanóban ma tüntető körmenetet terveznek. A nápolyi gyűlésen 2000 ember vett részt. Itt is határozati javaslatban foglalták állást *Ferrer* mellett. A veronai munkáskamara határozatot fogadott el, a melyben tiltakozik *Ferrer* elítélése ellen. Génában, Belognában, Flórencben és Perugiában is tiltakozó gyűléseket hívtak egybe. Barsilai képviselő a kamarában interpellációt nyújtott be, amelyben azt a kérdést intézi a kormányhoz, vajjon Olaszország a humanizmus követelményeinek megfelelően érvényesítette-e befolyását, hogy egy ártatlannak életét megmentse.

Párisból táviratozzák: Az általános munkás-szövetség az összes kikötő munkásokat utasította, hogy a Spanyolországellen indítandó agitáció érdekében a Spanyolországból érkező árukat bojkottálják.

Amsterdamból táviratozzák: Tegnap este itt heves tüntetések voltak a spanyol konzulátus előtt *Ferrer* ítélete miatt. A rendőrség szétverte a tüntetőket.

(A pápa beavatkozása.)

Rómából táviratozzák: Vatikáni körökben hire jár, hogy a pápa, ha tudná, hogy közbenjárásának eredménye volna, egy pillanatig sem késlekedne, hogy a spanyol királynál *Ferrer* érdekében közbenjárjon.

(A kivégzés.)

Barcellonai távirat jelenti: Minden tiltakozás és közbenjárás dacára, *Ferrert* ma délelőtt kilenc órakor kivégezték. Még tegnap este a fogház kápolnájába vitték, ahol védőjét kérette magához és vele hosszabban beszélgetett. *Ferrer* elég jó kedélyben volt és csak a beszélgetés végén vett erőt rajta az izgatottság. A kivégzésnél egy csapat katonaság asszisztált. Az erődítmény közelében nagy óvintézkedéseket tettek és a kivégzést is csak kis közönség nézhette végig. Mikor *Ferrert* agyonlőtték, a közönség mély csendben maradt. *Ferrer* az utolsó vállalási vigaszt visszautasította.

HIREK.

Leleplezések Weisz Richardról.

A megrendelt diadalok.

Távirati tudósítás.

Arad, október 13.

Napok óta nagy érdeklődéssel nézi a fővárosi sportközönség a Beketow-cirkuszban folyó mérkőzéseket, s az érdeklődés tárgya Weisz Richard, a híres birkózó-bajnok. Az amatőr világbajnok most esténként professzionátus birkózókkal mérkőzik, ami miatt tudvalevőleg erős felháborodás volt ellene amatőr sportkörökben. A Magyar Testedző-Szövetség a minap meg is losztotta amatőr-jellegétől Weiszot, aki azonban ennek dacára sem hagyta abba mérkőzéseit.

E mérkőzésekről, melyekben eddigelé mindig Weisz győzött, egyik fővárosi estilap mai számában olyan hírek jelentek meg, amelyek az egész birkózóversenyt üzleti összejátszásnak és a közönség bolondításának tüntetik fel.

Weisz Richard ugyanis — írja „A Nap” — saját zsebére rendezi ezeket a versenyeket. Ő maga fogadja fel a birkózókat azzal a feltétellel, hogy általa le hagyják magukat győzteni. Ő fizeti a birkózókat, a jövedelem is az övé és a Beketow-cirkusz csak egy esténként meghatározott részt kap. Gondoskodott Weisz arról is, hogy abban az esetben, ha a mérkőzéseknek később nem volna már elég publikuma, egyik birkózóval botrányt rendeztetnének, mire Weisz elállana a további mérkőzésektől. Így azután nem kellene megfizetni a Gyermekligának ígért 5000 koronát, amelyet az esetre helyeztek kilátásba, ha a birkózás simán ér véget.

Mindez most abból az alkalomból derült ki, hogy a cirkusz egyes alkalmazottai és a vállalat igazgatósága között differenciák támadtak és ezek az emberek, akik tudtak a dolgról, most nyilvánosságra akarják hozni a cirkusz ügyeit. Érdekes, hogy a zsűriben Weisz Richardnak a testvére is benne van Kovács Rudolf néven. Mikor az Atlétikai Klub ama tagjai, akik a zsűriben részt vesznek, tudomást vettek arról, hogy mi van a birkózások mögött, kiléptek a zsűriből.

Weisz Richard ezekkel szemben kijelentette egy fővárosi hírlapíró előtt, hogy a mérkőzés üzleti részéhez neki semmi köze sincs, ő az állítólagos csalásról mit sem tud és tisztán sport-szempontról mérkőzik professzionátus birkózókkal.

— A csanádmezei főispán lemondása. Makórol táviratozzák: Csanádmezei közgazgatási bizottsága ma ülést tartott, amelyen az elnöklő Návay Tamás főispán bejelentette, hogy a változott politikai viszonyok következtében beadta lemondását. A bizottság sajnálattal vette ezt tudomásul és jegyzőkönyvi elismerést szavazott működéséért, egyben amaz óhajának adott kifejezést, bárosak még egyszer megbizátnék Návay a főispánsággal.

— A koalíció veresége Baranyában. Pécsről táviratozzák, hogy ott tegnap történt meg a baranyamezei alispán-választás, amely a koalíció vereségével végződött. A mérkőzés a koalíció és a szabadelpvüpart között ment végbe. A koalíciónak és Benyovszky Móric főispánnak Jeszenszky Lajos árvaszéki elnök volt a jelöltje, a régi szabadelpvüpart pedig Stenge Ferenc vármegyei főjegyzőt jelölte. A választásnak az az eredménye, hogy Stenge 90 szótöbbséggel győzött.

— A meghurcolt igazgató-tanító. Csanádmezei közgazgatási bizottsága, — mint Makórol táviratozzák — mai ülésében foglalkozott Brenner Antal mezőkovácsbázai igazgató-tanító ügyével, akit tanítótársai azzal vádoltak meg, hogy hamis oklevél alapján került Mezőkovácsbázára. Láng tanfelügyelő elmondotta, hogy Brenner, a ki rendkívül szegény családból származott, Csáktornyánjárt tanítóképzőbe és még a diploma elnyerése előtt ki kellett maradni az iskolából, mert atyja nem taníthatta. Az akkori igazgató megsajnálva a szorgalmas diákot, vizsgálat nélkül adott neki oklevelet, meghagyva neki, hogy más vidéken kezdje meg működését. Így került Brenner Kovácsbázára, ahol 25 éven át olyan eredményesen működött, hogy felettes hatóságától többször pénzjutalomban is részesült, különösen a magyar oktatás terén szerzett érdemeiért. Ezt megirigyelve két tanítótársa feljelentést tett ellene. A tanfelügyelőség ekkor a törvény utasítása alapján felfüggesztette Brenner-t. A királyi ügyész ezután arra kérte a közgazgatási bizottságot, hogy vegye Brenner-t jöndulatába és eszközöljön ki számára királyi kegyelmet. A bizottság egyhangulag hozzájárult az ügyész indítványához.

— Az orosz cár utazása. Pétervárról táviratozzák: Hivatalosan a cár utazásának részleteiről még mindég megtagadnak minden felvilágosítást. Azt hiszik, hogy a cár október 19 én fog Alexandrovon át elutazni és a találkozás Rokonigioban lesz. Olaszországban nagy előkészületek folynak a cár fogadása érdekében.

— Egy magyar aviatikus — Bleriot ellen. Budapesti tudósítónk jelenti: Kutasi Ágoston dr. magyar aviatikus ma levelet intézett A Nap szerkesztőségéhez. Elmondja, hogy eddig beteg volt, mert lezuhant gépével és megsérült. Most már jobban érzi magát és gépjével együtt utban van Magyarország felé. Néhány nap múlva Budapestben lesz.

— Nem szeretném, — írja — ha a világot átjáró nagy munkában, melyet a levegővel szemben az emberiség folytat, megessék az a nagy szégyen Magyarországon, hogy nem magyar ember szálljon fel először, holott van magyar aviatikus (itt megnevezi magát) akinek meg kellene előznie Bleriot-ot a felszállásban. Ilyen szempontnál nem lehet az udvariassági formákra tekintettel lenni, mikor arról van szó, hogy örökre szégyen maradna hazánkra, ha idegen ember szállna fel először Budapestben. Ezért én megelőzőm Blériot-ot a felszállásban.

Késő éjjel azt jelentik Budapestről, hogy Bleriot repülőgépe egy 8 méter hosszú és 3 méter széles ládában ma este Budapestre érkezett. A vámhivatalnokok még nem vizsgálhatták meg a gépet az elvámolás céljából, mert azok a gépészek, akik a gépet ki fogják csomagolni, ma nem jöttek meg a fővárosba. Az elvámolás meg nem történte következtében a gépnek holnapra tervezett kiállítás elmarad s csak holnapután tekintheti meg a publikum. A vidékről nagy érdeklődést tanusítanak a felszállás iránt és néhány városból külön vonatot indítanak a fölutazók számára.

— Urbán Adolf kitüntetése. Kitüntetés érte Urbán Adolf kir. tanácsost, a Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság igazgatóját, az aradi közúti vasut elnökét. Mint Bécsből jelentik, ugyanis az Oesterreichische Eisenbahn Verkehrsanstalt hétfőn tartott ülésében Urbán Adolf kir. tanácsost az osztrák vasutügyi miniszter előzetes jóváhagyásával igazgatóvá választotta. Urbán Adolf buzgalommal fáradozik a waggon-kölcsönző társaságok nemzetközi kapcsolatán. Évekkel ezelőtt Olaszországban Milanóban alakult meg az ő közreműködésével ilyen nagyszabású vállalat, amelynek szintén igazgatója Urbán Adolf és ugyancsak Oroszországban is.

— A városi díjnokok fizetésrendezési mozgalma. A tisztviselők példájára ma délután a város napidijas alkalmazottai tartottak értekezletet, hogy az októberi közgyűlés előtt ők is kifejezést adjanak a fizetés rendezéskor tekintetben veendő óhajaiknak. A mai értekezleten higgadt és mérsékelt hangon festették le azt a nyomort, melylyel a három és négy korona napidij mellett tengődő, lakbért egyáltalában nem élvező, nyugdíjból kizárt tisztviselők megküzdének. Hivatkozva arra, hogy jogos igényeik kielégítését úgy a közgyűlés, mint a polgármester az általános fizetésrendezés alkalmával helyezték kilátásba, a mai értekezletből bizottságot küldtek ki, melynek feladata egy oly memorandum szerkesztése, melyben a díjnokok fizetésrendezésének szükségessége és módja meggyőzően legyen megindokolva. Kéri ma id, hogy a közgyűlés állapítson meg lakbért, nyugdíj igényt, évenként két heti szabadságot az összes napidijasok részére, akik az állami díjnokokkal egyenlő elbánást követelnek és ezért azt óhajtják, hogy tőlük is vegye ki a polgármester a kinevezésük alkalmával az esküt. A díjnokoknak most két kategóriája van. Három és négy koronával dotált napidijasok vannak. Ezt eltörölnönek tartják az érdekeltek és havi fizetést kérnek. Azok, akik három év óta szolgálnak és három koronát kapnak, 1200 korona fizetést és 240 korona lakbért, a négy koronások 1400 korona fizetést és 400 korona lakbért kérnek. Végül elhatározták, hogy úgy mint a vármegyei díjnokok, a városiak is kérik fogják a féláru vasuti utazás kedvezményében való részesedést. Egy küldöttséget bíztak meg azzal, hogy a polgármester támogatását kérje ki méltányos ügyük javára.

— A vasutas-árva nap eredménye Aradon. A vasutas szövetség árva napi akcióját a nagy közönség országszerte a legnagyobb rokonszenvvel és szeretetteljes támogatással fogadta úgy, hogy a vasutas árva-nap szép sikerrel végződött. Arad állomáson és a vasuti hivatalokban igen szépen folyt a gyűjtés s a két napi eredmény 1110 kor. 28 fillér. Ez az eredmény első sorban azoknak a lelkes s a nemes cél iránt áldozatkész hölgyeknek köszönhető, kik két teljes napon át Arad állomáson az utazó közönség körében gyűjtöttek. A hölgyek névsora a következő: Szablóczky Jánosné, Széberényi Aranka, Medveczky Éta, Leviczky Lenke, Gérich Irén, Inkert nővérek, Schmidt Berta, Deutsch R., Bibary Ilonka, Kolofon Margit, Szőnyi Anci, Katkó Rózi, Hajdu Irén, Busa Anna, Barth Margit, Friedvalszky Olga, Mirtl Tinike, Mohaupt Margit, Megyeri Olga, Varga Irén, Kiss Margit és Leitner Erzsí.

— A gaborjáni zendülés. Nagyváradról jelentik: Gaborján községben az izgatottság folyton nő. Megerősített csendőrség állja körül a községházát és a letartóztatott 43 embert csak éjjel lehetett Nagyváradra szállítani. Másnap ezért a község lakosai megakarták ostromolni a községházát és a csendőröknek szuronnyal kellett közbelépni. A csendőrség ma letartóztatta azt a cigányasszonyt, aki a népet arra biztatta, hogy Dudásékat a tűzbe dobják.

— Életunt mérnök. Bécsből táviratozzák: Tegnap délután a Marienbrückérol egy körülbelül 35 éves uriember be akart ugrani a Dunába, de a hid egyik pillérjén fennakadt. A tüzoltók szabadították meg. K. Herman budapesti mérnöknek mondta magát.

— Lujza hercegnő birtokvásárlása. Nagyvárad tudósítónk táviratozza, hogy Lujza hercegnő megbízásából Mattasich-Keglevich megtekintette Inger Szolimán biharmegyei kimpányi birtokát, hogy a hercegnő számára megvásárolja. A tárgyalás egy bécsi pénzügyi közvetítésével folyik.

A világhírű Riesner-féle FOLYTON ÉGŐ KÁLYHÁK

2613

kizárólag

SZILÁGYI ÉS TÁRSA

cégnél

Arad, Boros Béni-tér 15. sz. kaphatók.

— Elajándékozta a feleségét. Kállay Albert nyugalmazott szegedi főispán inasa ellen följelentést tett az ügyészségen az inas felesége és egy jóbarátja. Régi keletű a panasz tárgya, de csak most tette időszerűvé a — harag.

Uhersák János urasági inas, aki régebb idő óta áll a főispán szolgálatában, nem egészen zavartalan boldogságban élt a feleségével. Az asszony még mindig szemrevaló, csinos menyecske, noha már három nagyobbacska gyermek édesanyja s nem ifju feleség. Az történt vele, hogy megunta a hitvesi hűség izgalma nélküli egyhangúságát és viszonyt kötött a férje barátjával, Szántó Illéssel. A szerelem tartós volt s a titkát sokáig meg tudták őrizni. De egyszer mégis csak kiderült a viszony. Május 31-ikén Uhersákné azt mondta az urának, hogy kimegy a Kállay-ligetbe, meglátogatni az ödesanyját. Ekkor valaki besugta a férjnek, hogy az asszony tilosba jár s a szeretőjével megy a ligetbe mulatni. A szerető pedig nem más, mint Szántó Illés, a jóbarát. Bőszült haragjában a férj magához vette a gazdájának, Kállay volt főispánnak a vadászpuskáját s a bűnös szerelmesek után ő is átment Ujszegedre. Meg is lepte őket. A pázsiton ültek, szorosan egymás mellett, mint szerető párhoz illik, virágos május idején a szabadban. A folytatás minden valamirevaló dráma vagy regény tanulságai után elgondolható. A férj lekaptatva válláról a puskát s háromszor egymásután elsütötte. A lövések szerencsére nem találtak. Szántó Illés, a csábitó, lélekszakadva menekült a szőrezi ország-utrá, a bűnös asszony pedig be a ligeti kis-korcsma szobájába. Uhersák ekkor elővette a jobbik esztét. Ugy gondolkodott, hogy az asszony hűsége elveszett, véglegesen és pótolhatatlanul. Ezen már ugy sem lehet segíteni. Nem volna érdemes miatta gyilkosságba keveredni. Mindig jobb a béke, mint a harag. Fölkereste hát szerető — mást szerető — hitvesét. Rá is akadt a korcsmaszobában — az ágy alatt. Szépea, gyöngéden szólott hozzá s az asszony utoljára elő is mert bujni. Megígérte Uhersák szerető — mást szerető — nevének, hogy nem bántja, sőt alkalmat fog adni neki, hogy a szive szerint, szabadon szerethesse a derék Szántó Illést. Előkerült aztán valahogy a szerető is. Megállapodtak, hogyha netán a rendőrség Uhersákokat a lövések miatt felelősségre vonja, azt mondják majd: madarakra lövöldözött. Nagy áldomást ittak ezután s természetesen Szántó volt a fizető gavallér. Kissé borosan Uhersák annyira ment a nagylelkűségben, hogy odaigérte a barátjának a feleségén kívül mind a három gyermekét, sőt még egy szobára való butorát is. Ezt az ígéretét józan fővel megbánta. Hosszu idő múltán sem akarta odaadni a szerelmeseinek sem a gyermekeket, sem a butort. Erre az utóbbiak följelentést tettek ellene az ügyészségen, amely a rendőrséget bizta meg a vizsgálat megejtésével. Pénteken délelőtt hallgatták ki Uhersákokat, a feleségét és Szántót. Vallomásukban elbeszéltek a fennebbieket. Arra a kérdésre, hogy miért teszi csak most a panaszt Uhersák ellen a gyilkosság kísérlete miatt, ez volt Szántó Illés válasza:

— Nem hittük, kérem, hogy ilyen jellemtelen! És, ha az ígéretét beváltja, most is hallgattunk volna.

— Te vagy a jellemtelen, — kiáltotta Uhersák — nem elég, hogy neked ajándékoz-

tam a feleségemet, még a gyermekeimet is, meg a butoraimat is akarnád?

A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

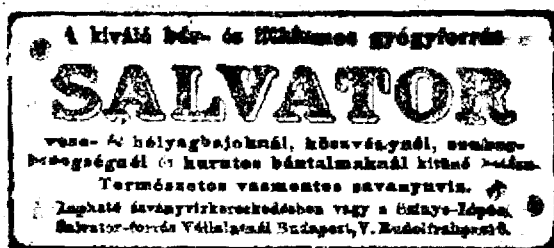
— Étetunt leány. Ma reggel Walkersdorfer Anna 19 éves varróleány az Oravetz-fatelep mögött a Marosba vetette magát. A már a hullámok alá merült öngyilkost az ott hálót vetett halászok mentették ki. Eltre keltés után a kórházba szállították.

— Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-palotában Széchényi-utcai oldalon megnyitottam. Szíves pártfogást kérek. Tisztelettel Schwarcz Zsigmond. 3811

— Fe hívjuk az uri hölgyközönség szíves figyelmét Guttman Izidor, Szabadság-tér 15. szám alatt levő divattüzletére, hol nagy raktárt talál vászon, szövet, mosóárak, blouzek és aljakban bámulatos olcsó árak mellett. 3641

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 37

Az Aradi Közlöny valamint az összes fővárosi újságok naponta reggel 7 óráig ingyen és hirtelmentesen kaphatók a hirtelmentesítésnél, Andrassy-tér 16. 3661

A novemberi ciklus esküdtbirái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Az aradi királyi törvényszéken ma délelőtt sorsolták ki a novemberi esküdtzéki cikluson szolgálatot teljesítő esküdték névsorát. A ki-sorsolásnál a törvényszék részéről Fábian Lajos dr. törvényszéki elnök, Szalay Béla dr. és Ornstein Árpád törvényszéki bírák, Széll Lajos törvényszéki jegyző, az ügyészség részéről Fikker Károly dr. királyi ügyész, az aradi ügyvédi kamara részéről Schütz Henrik dr. ügyvéd jelent meg. A sorsolás eredménye a következő:

Rendes esküdték: Ráskai Miksa takarékpénztári hivatalnok Arad, Csánk Lajos háztulajdonos Arad, Scherhag Ernő divatkereskedő Arad, Hönig Ottó szivattvukészítő Arad, Frick Lajos építőmester Arad, Benze Dániel magánzó Győrök, Wágner Ferenc mészáros Glogovác, Piek Adolf kereskedő Arad, Polónyi Lajos háztulajdonos Arad, Cziráki Lajos szabó Arad, Mosóczy István földbirtokos Arad, Sugár Jenő dr. ügyvéd Arad, Faragó Gyula földbirtó Arad, id. Halmay Andor földbirtokos Arad, Braun Gusztáv szállodás Arad, Horváth Imre földbirtokos Arad, Gruber István fodrász Arad, Momák Döme dr. ügyvéd Arad, Fazekas Lajos ügyvédjelölt Arad, Sági Henrik magánhivatalnok Arad, Rosenberg Sándor kereskedő Arad,

Pányi Gyula bérlő Pankota, Urbán Endre kereskedő Arad, Kalmár József kerékpárkészítő Arad, Leopold Adolf kereskedő Arad, Répási Pál korcsmáros Arad, Reisinger Sándor építész Arad, Montia Ezsaias nyug. jegyző Kuom, Kohn Vilmos szobafestő Arad, Domokos Lajos háztulajdonos Arad.

Pótesküdték: Kuballa Albert fűgépész, Kintzler Zoltán ékszerész, Nyáry Vilmos kereskedő, Oláh Vazul szentszéki előadó, Sonnenwirth József cimfestő, Szablóczky László kefekötő, Tedeschi Viktor magánhivatalnok, ifj. Buzáky Gyula magánhivatalnok, ifj. Harsányi István földész, Weisz Mór kereskedő.

5741

A

LEGMAKACSABB KÖHÖGÉS

ugy fiataloknál, mint öregeknél, valamint egyéb mellbántalmak, gyorsan megenyhülnék a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

által. Néhány kevés adag teljes megegyezésére fogja ezt Onnek is bebizonyítani.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

utólérhetetlen hatása alkatrészinek világhírű tisztaságán és erején alapszik és a SCOTT-féle tökéletesített eljárás által az a leggyengébb gyomorra nézve is megemészthetővé tétetik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Nyáry grófot felmentették. Budapesti tudósítónk jelenti: Nyáry Rezső gróf főrendiházi terembiztos több ízben állott vádlottként a törvényszék előtt azért, mert kisleányokkal szemben szemérmetlenül viselkedett, ítéltre azonban sohasem került eddig a sor, mert a tárgyalást minden alkalommal el kellett napolni. Mára ismét ki volt tűzve a pör tárgyalásra, amely zárt ajtó mögött folyt le. Ma végre megjelent a vádlott gróf védőjével, dr. Dési Gézával. A bíróság a tárgyalás adatai alapján, bizonyítékok hiányában Nyáry grófot felmentette.

§ A Lakatos- és Lolé-familia. Az aradi büntetőtörvényszék folyosói telve vannak beidéztet panaszosokkal. Körülbelül száz embert idézett be a bíróság a mai monstre bünygyi tárgyalásra, részben panaszosként, részben terheltként. Cigányok a vádlottak, a híres Lakatos és Lolé-familiákból. A banda tagjai: Joanovics János, Lakatos Antal, ifju Lolé Mátyás, Lolé József, Lolé Mária, Lakatos Péter, Jakab János, Farkas Lolé Erzsébet, Lolé Julcsa, Varga Péterné, Oroszi Julia, Fehér Jánosné, Telek Erzsébet, Szántó Jánosné, Szántó Józsefné,

Férfi öltöny szövetek

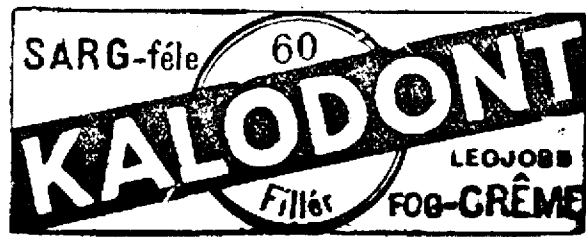
Double felöltőkre, Téli kabátokra, Mikádóra szövetek. Tessék érdeklődni a kizárólagos posztógyári raktárban.

2601

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17. és Pécs. Honi és angol gyártmányok. Nagy megtakarítás.

Biró Imréné és Ujlaki Mihályné, akiket a bíróság 14 rendbeli lopással, betoréssal és rablással vádol. A lopásokat Ujszentannán, Kigyósen, a tövisgyházi pusztán, Mezőberényben, Simándon és Mezőbányhegyesen követték el. Párnák, dunnák, ruhaneműek, zeiros-bödönyök és különböző lopott tárgyak vannak bűnjelül felhalmozva a tárgyaló teremben. A tolvajbanda, melynek vezére a vajda: id. Lórá Mátvás, különösen Aradmegyében fejtett ki nagy tevékenységet. A cigányokat Tennyei Kálmán kurticsei csendőrszervező tartóztatta le. A mai főtárgyaláson valamennyi vádlott visszavonta a nyomozás során tett beismerő vallomását és a legfurfangosabban védekezve tagadták a lopások elkövetését. Ítélet csak holnap lesz.

SPORT.

+ Tisza István a zsuki lóversenyen A kolozsmezei Alsó-Zsuk községben — mint már röviden jelentettük — nagyszabású verseny folyt le tegnap. A versenyen Tisza István gróf s vele egyetemben több urlovas is részt vett. A közönség érdeklődése teljesen Tisza István gróf személye köré koncentrált és Dóra nevű lován nagyban favorizálták. A gróf azonban nem nyerbette meg a versenyt, miután — mint maga is kijelentette — nem ismerte jól a gyepet. A Kolozsvár város díjában első lett Baich Péter báró a Bóbitán, gr. Bethlen István paripáján, harmadik Markovits Manó Armilán, gr. Teleki Arthur ménjén. A hubertuslakai akadályversenyt báró Wesselényi István Gyöngyvirágja nyerte meg, melyet Markovits Manó lovagolt. A harmadik díjat Rohonczy Lőrinc Gitárja nyerte meg. A lovon Baich Péter báró ült. A Heléna akadályverseny eredménye I. Gitár lov.: Báró Baich Péter, IV. Dóra lov.: gróf Tisza István. Hadsereg akadályverseny: I. Atlanta (báró Szentkeresztly István) lov.: Baich Péter. Állami ménék versenye: I. Majsa lov.: Markovits Manó.

+ Házi verseny. Az Aradi Posta és Távirat Tisztviselők Sport-Egyesülete ez uton is értesíti a működő tagjait, hogy folyó hó 17-én (vasárnap) délután 3 órakor évszázó házi versenyt rendez a következő számokból: 1. 60 yardos síkfutás. 2. Súlydobás. 3. 1/4 angol mérföldes síkfutás. 4. Gerelyvetés. 5. 800 méteres síkfutás (handicap). 6. Távugrás. 7. 1 angol mtf. síkfutás. 8. Discosvetés. 9. 1 angol mérföldes gyaloglás. 10. 3 angol mérföldes síkfutás. Nevezni lehet Balázs József és Erdélyi Ferenc uraknál. Belépti díj nincs. Sporttelep a vágóhid mellett, autóbusz körforgalmi közlekedés.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 13.

Kínálat, vételkérő korlátolt, 15 ezer mm. 5—10 fillérral magasabb.

Az arak 50 kilónként számítva:

	Déli árslát	2 órai árslát
Tengeri 1910. májusra	6.96—6.97	6.99—7.99
Buza 1909. okt. erre	14.77—14.78	14.87—14.88
Buza 1910. ápr. lra	14.45—14.46	14.47—14.50
Rozs 1909. októberre	9.84—9.85	9.89—9.90
Rozs 1909. októberre	7.67—7.68	7.71—7.72
Zab 1910. ápr. lra	7.76—7.77	7.76—7.77
Rozs 1910. ápr. lra	10.26—10.27	10.32—10.33

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	661.75
Magyar hitelrészvény	776

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1909. évi október hó 14-én:

A) bérlet. A) bérlet.

Váljunk el.

Vigjáték 3 fejezetben. Irta: Sardou Viktor és Najac E. Fordította: Fay J. B.

SZEMÉLYEK:

Des Prunel	Szendrey M.	Lusignan	Benkóné.
Cyprienne	Novák Irén.	Bafourdin	Kulcaár L.
Gratignan	Delly Lajos.	Valentin	Gerő János.
Olav gnac	Várnay János.	Josephine	Zalay Margit
B ichuéné	Kun Irén.	Kapus	Ajtai Odón.
Valfontaine	Tilgerné T.	Kereskedő	S. abó S.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadkő-tér mellett.)

Mű-er 1909 október 14-én, csütörtök.

1. Ifjú-ág katonai kiképzése. Sportkép. — 2. Bgy francia katonai léghajó felrepülése. Szexziós felvétel. — 3. A Wright repül. gép uja. Sportkép. — 4. S-i-tyakorlatok a had eröben. Sportkép. — 5. Katonáság átkelése egy folyón. Katonai felvétel. — 6. Egy kém kalandjai. Eredeti felvétel. — 7. Tüzeles hajdan és most. Sínes kép. — 8. Tengeri ütközet. Látványosság. — 9. Hegvi tüzelek tűzharcban. Eredeti felvétel. — 10. Agyugyártás. Tan ságos. — 11. Hadgyakorlat. Eredeti felvétel. — 12. Az 1909. évi grommes ritschi hadgyakorlatok a magyar király, a német császár és az osztrák-magyar trónörökös jelenlétében. — 13. La Clairon csatakép gramophon zenekísérettel.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Este 8 órakor A jövő háboruja

Irta: De Sgardell. Cacaár honvédőhadnagy. 14 mozgólényképpel.

Este 8 óri előadás helyárai: I-ső hely 1 kor., II-ik 60 fill., III-ik 40 fill.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Arad szab. kir. város törvényhatóságának hármias bizottságában Reisinger Sándor bizottsági tag személyem ellen támadást intézett, valótlan dolgokkal megbántott s rólam megemlékezve állandóan lekicsinylő kifejezéseket használt.

Reisinger Sándornak ezen nyilatkozata az Aradi Közlöny másnapi számában ugyszólván szószerint leközöltetett s így az ügy a nyilvánosság elé jutott.

Mint hogy én Reisinger Sándort bizottsági tagsága dacára nem tartottam feljogosítottnak arra, hogy ezen minőségében objektív bírálatnak nem tekinthető személyi invokatívát intézzem s mint hogy tapasztaltam, hogy ő az értelmi szerzője bizonyos irányu, ellenem indított hárszának, melyekben felettes fegyelmi hatóságom engem vádjai alaptalansága folytán már több ízben felmentett — s mint hogy az ellenem elkövetett személyes támadásokért más uton Reisinger Sándortól nem vehettem elégtételt — az ügyet, eltekintve annak tárgyilagosa oldalától, a személyi részt illetőleg úgy találtam legmegfelelőbbben elintézhetőnek, hogy Reisinger Sándort ma délben a nyilvánosság előtt tetteg — de nem orvul — bántalmaztam.

Arad, 1909. okt. 13.

Balcsó Antal.

A tegnapi helyi lapokban egy nyilttéri közlemény személyem és üzletemmel foglalkozik.

Mélyen tisztelt vevőim tájékozására csupán azt tartom szükségesnek kijelenteni, hogy az említett közlemény egy bécsi vigéctől ered, kit egy minősíthetlen trükkjeért hozzá illő módon megfenyítettem. — Hogy a közlemény tartalmával az aláírt cég azonosítja-e magát, az ma még kérdéses, de ha ez így is volna, ez esetben én és t. vevőim mitsem veszítenénk, mint hogy az illető cég gyártmányai üzletemben nem játszanak előkelő szerepet.

Braun N. A.,

festékkereskedő.

3930

* Az ezen rovat alatt közlöttekert nem vállal felelősséget

15%

árleszállítás!

1 kilogramm

valódi

BENS DORP-féle

hollandi

Cacao-por

elzárt eredeti dobozokban csak 6 korona 20 fillér. (Ezelőtt 7 korona 20 fillér.)

Tehát olyan olcsó, hogy ár tekintetében valamennyi gyártmánnyal versenyez.

Kiváló minősége, tápértéke és rendkívül kellemes íze pedig a világ összes gyártmányai fölé helyezik. :-

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

